

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEC

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen

Nagradno žrebanje „Slovenec“

KUPOVALCI Odrzok z rednim
vsem dajo pravico, da se udeležijo
nagradnega žrebanja. — Rednim
naročnikom odzok ni potreben

152 dragocenih nagrad vas čaka

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Slava Sv. Evharistije na Donavi

Teoforična nočna procesija — Papežev legat z ladje z Najsvetejšim blagoslovlja sto tisoče vernikov na obeh bregovih

Papežev nagovor po radiu

Castel Gandolfo, 27. maja. AA. (Havas.) Sv. oče bo v nedeljo ob 10.15 prebral poslanico evharističnemu kongresu v Budimpešti, nato bo pa po radiu udeležencem kongresa podelil svoj blagoslov.

Budimpešta, 27. maja. b. Snoči ob 8. se je pričel eden izmed najbolj svečanih prizorov vsega evharističnega kongresa. To je bila velika procesija z ladjami po Donavi. Ves Budim in Pešta sta bila v morju luči. Zlasti kraljevski dvor in vsi mostovi so bili tako lepo razsvetljeni, da so na vsakogar napravili najgloblji vtis. Procesija je šla ob 8. zvečer skozi gost špalir množice po ulicah do trga Eötyös. Tu je šel večji del procesije na šest velikih in lepo okrašenih ladij, ki so bile vse v lampijončkih. Prva ladja je bila polna redovnic, druga duhovništva v belih oblačilih, tretja ladja je bila najlepše okrašena in v njej se je peljal papeški legat z Najsvetejšim v spremstvu kardinalov, nadškofov, škofov in višje duhovščine. V ostalih ladjah so se vozili odposlanci tujih držav, ugledni predstavniki madžarskega javnega življenja, številni časnikarji in drugi. Procesija ladij je vozila proti vodu do mosta regenta Hortija ter se je nato vrnila zopet nazaj. Ves ta čas so v cerkvah zvonili z vsemi zvonovi, na obalah pa se istočasno zbirale ogromne množice ter prisostvovalе čudovitemu prizoru. Nad milijon vernikov je gledalo prelepe trenutke evharistične procesije deloma v organiziranih skupinah, ki so peke cerkvene pesmi, deloma posamezno. Zvončniki so prenašali kratke pridige, cerkvene petje, sviranje orgel in glasbeno akademijo. To so bili zares veličastni prizori, zlasti v trenutku, ko so ladje plule mimo kraljevskega dvora in ko je papeški legat kardinal Pacelli podelil blagoslov z Najsvetejšim. Po lepih svečanostih na Donavi so se verniki izkrcali zopet na trg Eötyös in šli nazaj v baziliko sv. Stefana.

Veličastno obhajilo otrok

Drugi dan kongresa je bil dan otrok. 150 tisoč se jih je zbralo z vseh delov Madžarske, da v čudovitem redu in vzgledni pobožnosti prisostvovaljo pontifikalni sv. maši, ki jo je za otroke bral največji ljubitelj otrok pariški kardinal Verdier. Vsi otroci so pristopili tudi k sv. obhajilu. Otroci so nosili v rokah snoptičke z žitnimi klasji, ki so jih nabirali že tedne in tedne, in vsak klas je pomenil eno dobro delo, ki ga je otrok napravil. Ako bi razvrstili klope, v katerih so klečali otroci med to prekrasno sv. mašo, bi dobili 70 km dolžine, in 300 duhovnikov je skozi dve polni uri delilo otrokom sv. obhajilo in 300 drugih je iz njihovih rok sprejemalo snoptičke zlatega klasja, ki bo na posebnem prostoru slovesno zažgano v spomin vseh dobrih del, ki so jih madžarski otroci napravili za čim največji uspeh evharističnega kongresa. Med sveto mašo je kardinal Verdier nagovoril otroke v francoščini in jim dejal, da na svetu ne bo miru tako dolgo, dokler večni zakoni, ki jih je zapisal Kristus, ne bodo postali javna last vseh kristjanov. Po sv. maši so otroci odšli v nepreglednem sprevodu proti mestnemu trgu, kamor jih je povabil mestni župan na zajtrk v mestni hiši. Zopet so zvonili vsi zvonovi, na obeh straneh otroškega sprevoda so stali v špalirju tisoči in tisoči kmečkih fantov in deklet v pestrih narodnih nošah. Tudi iz Češkoslovaške, Romunije in Jugoslavije so prišle narodne noše, ki so delale špalir sprevodu nedolžnih otrok.

Zastopstvo Hrvatov

Budimpešta, 27. maja. b. Danes ob 4. popoldne se je pričelo drugo mednarodno zborovanje. Danes je prišel na vrsto predstavnik Hrvatov dr. Eduard Miloslavčič, profesor sodne medicine na medicinski fakulteti ter honorarni profesor pastoralne medicine na bogoslovni fakulteti, bivši profesor patologije in bakteriologije na Marquet University v Milwaukeeu in Zedinjenih državah in bivši docent patološke anatomije na dunajski univerzi. Profesor Miloslavčič je nagovoril navzoče: »Vaša eminenca, legat sv. očeta, predložil gospodje kardinali, prevzvišeni gg. nadškofje in škofje, katoliški bratje in sestre vsega sveta! Nam Hrvatom je presveta Evharistija zveza ljubezni, ki edina lahko reši in preporodi ta svet. Potom presvete Evharistije smo zedinjeni z vsemi narodi sveta v zadovoljstvu in protestiramo proti vsakemu brezbožstvu. V ljubezni, ki ima v presveti Evharistiji svoj najmočnejši izraz, gradimo tudi mi nove temelje sloge, miru in sreče med narodi vsega sveta. Kakor vedno, tako je tudi danes ves hrvaški narod krepko ob strani sv. Petra. S svetim zanosom in sinovsko vdanostjo pozdravljaj sv. očeta papeža Pija XI. v

Slovesen sprejem pri Horthyju

Budimpešta, 27. maja. b. Snoči ob 10.15 je priredil v kraljevskem dvorcu svečan sprejem namestnik Nikola Horthy. Kraljevska dvorana je bila svečano okrašena in opremljena z vsem sijajem. Sprejela je nad tisoč najvišjih gostov z vseh strani sveta. Povabljeni so bili vsi kardinali, nadškofje in škofje, predstavniki posameznih držav in del časnikarjev. Trije orkestri so igrali zbrane melodije. Sprejem je trajal do polnoči.

osebi njegovega legata, preodličnega kardinala Pacellija.

Nocoj bo evharistična hrvaška pobožnost v kapucinski cerkvi in hrvaški katoliki se pripravljajo za velikonočno pobožnost katoliških mož pod vedrim nebom na Trgu junakov.

Davi je bila v kapucinski cerkvi posebna pobožnost za hrvaške romarje. Sveto mašo je daroval nadškof Rafael Rodič, pridigo o presveti Evharistiji pa je imel hrvaški metropolit prevz. nadškof dr.

Alojzij Stepinac. Ob 9.30 je bila svečana služba božja v katedrali sv. Stefana, ki jo je daroval atenski škof msgr. Kalavaski. Ob 11. so se pričela svečana zborovanja posameznih nacionalnih skupin. Tudi hrvaška skupina je imela svečan sestanek, na katerem so govorili prevz. g. dr. Josip Srebrnič, škof krški, Anton Metzger, ga. Sofija Brajša in msgr. dr. Vekoslav Wagner. Ob 11. je bil sestanek katoliških esperantistov in sestanek katoliških časnikarjev, ki jih je bilo nad 180.

Govor papeževega legata na Trgu junakov o sodobni veri

Papežev odposlanec kardinal Pacelli se je v svojem velikem govoru, s katerim je pričel XXXIV. mednarodni evharistični kongres, spomnil junaške zgodovine ogrskega naroda, ki je po zaslugi sv. kralja Stefana stopil v zgodovino krščanskih narodov, sprejel svojo krono od papeža Silvestra II. in postal branik krščanske vere in omike, v katero se je zagnal naval z vzhoda. Zahvalil se je regentu ogrskega kraljestva, njegovi vladi, ki je toliko storila, da se more ta kongres vršiti s tolikim sijajem, dostojnim kralja kraljev, navzočim kardinalom, predvsem pa ogrskemu kardinalu-prvaku ter ogrski duhovščini, ki je svoje ljudstvo na ta veliki praznik pripravila; nadalje predsedniku pripravljalnega odbora mednarodnih kongresov, namurskemu škofu Heylenu in vsem navzočim škofom, kakor tudi vsem vernikom, ki so prišli počastiti sveto Evharistijo. Okoli tega oltarja, ki se dviga s Trga junakov, posvečenega spomenu onih, ki so padli na žrtveniku minule svetovne vojne, se dviga — je dejal kardinal legat — moja prošnja k nebu, da bi narodi sveta, ki iščejo resnice in želijo miru sredi sedanjih hudih in tragičnih borb, črpali iz studencev Zveličarjeve besede in milosti nadnaravnega moč, brez katere vsa človeška prizadevanja ostanejo brezplodna.

Če pogledamo sodobni svet — je nadaljeval kardinal Pacelli — če se vmislimo v položaj Cerkev in družbe v našem času, bi se mogli vprašati, ali sijaj tega kongresa odgovarja uri, v kateri živimo. Toda tako vprašanje si more postaviti samo površen lahkomišlelec, ki za zunanjimi okrasili in veličastnim prizorom velike množice ne vidi, kaj jo je pripeljal semkaj, kaj jo navdušuje in kaj je njen namen. Prav to, da živimo v tako težkih časih, daje temu kongresu tem večji pomen. Sredi sveta, v katerem hira vera, je treba naglašati osnovne resnice zveličanja, ki jih vsebuje Evharistija. V svetu, ki stremi za tem, da bi se bolj in bolj osvobodil božje postave, moramo izpovedovati popolno in zavestno podreditev postavam svete Evharistije, ki zahteva soglasje med vero in ravnanjem. Sredi sveta, ki ga majoje hujskanja k razporom med narodi, je treba družiti vse dobre ljudi na križarsko vojno ljubezni, ki naj pospešuje dela narodnega sporazuma, socialne pravičnosti in blaga ter požitvovalnosti v duhu bratovske ljubezni.

Pred fronto brezbožnikov — po'mo himno borbenih dni

Pred nami — je dejal zastopnik sv. očeta — se dviga mrka fronta brezbožnikov in se množi vrsta onih, ki hočejo narodom dopovedati, da sreča posameznika in blagor občestva ni mogoča drugje kakor tam, kamor ne pada senca Kriza. Njim pa sledi množica, ki jo nosijo, ne da bi bili posamezniki osebno sovražni Jezusu Kristusu, valovi verske brezbrzičnosti in lahkomišelnosti, tako da postane plen zapekljivih gesel. In pred seboj vidimo tudi vse postaje križevega pota, krvave in nekrvave, ki jih mora Cerkev prehoditi s Kristusom. In ko se tako dviga pred nami ta »misterij zlobe«, se iz naših src dviga naša Izpoved. ne več kakor mirna, ljuba pesem, ampak kot himna borbenih dni! In kje more taka izpoved doneti iz večjega navdušenja, kakor iz takega bratovskega zbora, ki se vrši pod žarki svete Hostije. Tisti, ki kakor sv. Janez počiva in prsih Odršenikovih in prisluškuje utripom in besedam Njegovega srca, je najboljšo orožje v borbi vere z nevero. On ve, da je vse to, kar se godi okoli nas, izpolnjevanje besede starčka Simeona, ki je rekel, ko je imel otročete Dete v svojih rokah: »Glej, ta je postavljen v padeč in v vstajenje mnogih v Izraelu, in v znamenje, kateremu bodo nasprotovali.« Zakaj on ve, da tragična senca tega preročanstva ni padala samo na življenje Kristusovo od Betlehema do Golgote, ampak da pada tudi na njegovo evharistično življenje od zadnje večerje do konca sveta. Zato je tudi evharistični Kristus znamenje, kateremu bodo nasprotovali. To krščansko srce sicer boli, ne more pa omajati njegove vere.

Kristus zmaguje

Kje je danes Herod, kje Pilat, kje Neron, kje Dioklecijan, kje Julijan odpadnik, kje vsi preganjalci Cerkev? Sveti Ambrož nam odgovarja: »Kristjani, ki so jih pošiljali na morišče, so zmagali, premagani pa so njihovi preganjalci!« Prah in pepel so vsi sovražniki krščanstva, prah in pepel vse, kar so zamišljevali proti Kristusu in Njegovi Cerkvi, prah in pepel njihova moč in slava!

Isti neizprosni zakon, ki je podrl nje in njihovo delo, bo uničil tudi prizadevanja njihovih učencev kakor sploh vse, kar ni zgrajeno na skali večne resnice in kar ne spoštuje osnovnega zakona soglasja, ki mora vladati med naravnim in nadnaravnim redom. Zmagovalec pa

bo ostal evharistični Kristus in z Njim vsi, ki Mu sledijo in čijih vera postaja tem globlja, čim bolj zalujejo za onimi, ki Kristusa preganjajo, dasi so bili nekoč Njegovi Premagani bodo in nič ne bo ostalo od njih — to bo usoda apostolov zanikanja Boga in sovraštva nasproti Njemu, ki Njegove vernike izganjajo kot sovražnike države, ki onečščajo in požigajo cerkve, v katerih biva evharistični Kristus, ki vsiljujejo narodu nek zemeljski evangelij, ki nima nič opraviti s krščanstvom pravega Jezusa Kristusa.

Mi pa s tega mesta, kamor so obrnjene oči vesoljnega katolištva, postavljamo nasproti tem papežem brezverstva svojo ponosno Vero in prosimo božje Srce, ki sveti s tega oltarja, naj s svojo neodoljivo silo posveti v srca onih, ki sede v temi in v senci smrti!

Brez Sv. Evharistije ni življenjske vere

Pridi k nam Tvoje kraljestvo! — to ni samo molitev našega vsakdanjega Očenasa, ampak tudi program zasebnega življenja in javnega delovanja vsakega Kristusovega učenca, program vseh, ki so bili z Jezusom pri zadnji večerji in so uživali sveto Evharistijo, pa tudi, razumel se, naš program, ki se zbiramo okoli mize Gospodove v duhu resnice in ljubezni. Tam, kjer tega duha ni, zavladajo frivolnost in npravnstvena pokvarjenost, umira pobožnost in zamira vest ter se izkoplje globok prepad med vero in ravnanjem, med pripadnostjo k načelom in njihovim izvajanjem v praktičnem življenju celo med člani Cerkev. Kjerkoli to opazujete, boste lahko spoznali, da ima ta oslabitev vere in propad npravnosti svoj izvor v tem, da so ti člani pretrgali duhovno vez s Kristusom v sveti Evharistiji. In zgodi se jim kakor Judežu, ki je med svete večerje, ko je postal deležen mesa in krvi Gospodove, že samišljal in sklenil izdajstvo Zveličarjevo. Samo sveta Evharistija je šola svetosti in vir življenja, iz katerega teče živa voda, ki očišča in obnavlja krščansko družbo ter ustanavlja in vzdržuje soglasje med našo izpovedjo in našim praktičnim življenjem. Naj torej vera, ki združuje vse kristjane vsega sveta, rodi v vseh nas sklep, da bomo svojem osebnemu življenju vtisnili pečat tiste pobožnosti in npravnstvene krepitvi, ki sledi iz zveste hoje za Kristusom. In vsi, ki ste tukaj zbrani kot evharistični romarji, se vrnite na svoje domove kot resnični misijonarji evharističnega življenja, da bo luč vašega zgleda omeščala in pripravila na pravo pot vse one, ki so jo zgrešili.

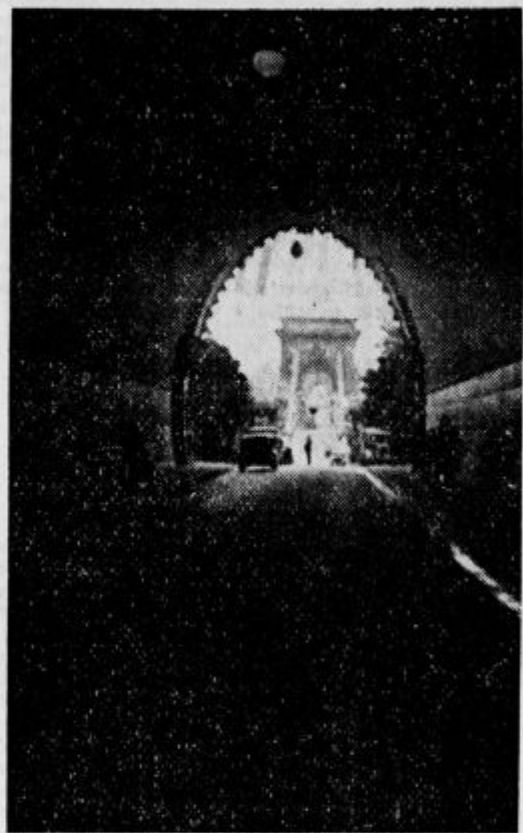
Brezboštvo je prineslo splošno sovraštvo

Zlo, ki pretresa sodobni svet, izhaja v koronini iz tega, da je brezverska modrost, ki je pretrgala odnose z Očetom vsega človeštva, s tem tudi izpačila prave odnose, ki morajo vezati vse člane človeške družbe v eno. Ne da bi to slutiti in hoteli, so filozofi brezverstva izsušili duhovne sile, ki jamčijo človeški družbi njeno dostojanstvo, najkrepkejšo vez njene vzajemnosti in njen obstoj sam. Ko so človeka odtrgali od Boga, so oropali tudi njegove odnose do sočloveka njihovega visokega dostojanstva in vrednosti ter plemenitosti.

Kakor hitro je nastala ločitost med človekovimi dolžnostmi in večnimi principi, iz katerih izvirajo, je moral nastati razpad vseh moralnih odnosov med ljudmi in narodi kljub govoricenju o neprestanem napredku, ki pa je ostal samo zunanji, in ki ga danes grozi pogoltniti val splošnega divjega sovraštva nepristnih sporov, iz katerih se rodijo vedno novi, ter življenje brez veselja, sreče in miru.

Spričo takega prevrata, ki se ga pionirji brezbožnega komunizma prizadevajo razširiti po vsem svetu, je pravica in dolžnost ogroženih narodov, da se temu iz lastnih sil in na lastni račun uprejo in ne dopustijo rušilec krščanske družbe, da ponesejo vsem drugim narodom svoje požigalske bakle revolucije in razrednega boja. Na drugi strani pa nobena zmota ne bi bila tako strašna in bi morala slej ali prej privedi do najbolj žalostnih učinkov, ako bi kdo spričo take nevarnosti preziral duhovne sile, ki jih nujno človeštvu in družbi vera v Boga in v Kristusa. Nič ni bolj obžalovanja vredno in pogubno, kakor če kdo v takem času, ko revolucionarno brezboštvo steza svoje tipke po Evropi in vsem ostalem svetu, slabi odporne sile krščanske družbe in prikrašuje Cerkev ter ji odreka njeno nalogo, da vzgaja mladino v duhu heroične zvestobe do Kristusa.

Zdaj vidimo sad brezverske morale in vzgoje. Ali je kdaj videl svet toliko sovraštva, tolikšne spore in tolikšno nezaupanje?

Most preko Donave, po katerem bo šla glavna in največja procesija.

Novi predpisi brez nove miselnosti ne pomagajo

Nato je kardinal legat spomnil navzoče na sv. očeta papeža Pija XI., čigar besede o velikem zlu našega časa in o resnici in ljubezni, ki ga moreta edini ozdraviti, so mnogi tako zelo izpačili. Sveti oče lahko vzklika s sv. Avguštinom: »Gospod, Ti dobro veš, kaj sem rekel in zakaj sem rekel, veš, da nisem molčal in da sem povedal vse z dobrim namenom, in veš, zakaj se jočem, ko sem govoril in me niso slišali!« Mi pa bomo svetega očeta poslušali, kakor so učenci poslušali Kristusa, in se bomo zavedali, da smo Kristusovi učenci ter da se Kristusovi učenci spoznajo po tem, kako ljubijo drug drugega. In to v času, ko sta trdost srca in neomejeni egoizem na eni pa revolucionarno sovraštvo na drugi strani dvignila visoko pregrado med delavcem in delodajalcem, ki sta po naravi poklicana k svobodnemu sodelovanju za obči prid.

Pri tej priliki moramo pohvaliti skoraj nadčloveška prizadevanja tistih državnikov, ki hočejo zagurati socialni mir s sredstvi, ki so primerna temperamentu raznih narodov in njihovi zgodovini ter dejanskim potrebam s tem, da ljudstvo moralno vzgajajo, s silo pa krotijo vse nagone sovražnikov socialnega miru. Vendar pa moramo reči, da tudi najbolj mogočna organizacija in najbolj strogo izvajana vzgoja, ki jo zapoveduje posvetna oblast, ne bosta same po sebi dosegli svojega namena brez globoke reforme notranjega duha in čustva. Brez te reforme miselnosti bodo tudi najbolj popolne naprave in odredbe za socialni mir ostale samo ustrojstvo brez duše in zato brez življenja in plodovitosti. Pa tudi civilna državna razsodišča ne bodo dosegla ničesar v socialnih sporih, če ne bo duhovnih sil, ki edine morejo prerajati srca.

Zastopnik svetega očeta je nato otvoril kongres, ki se je začel, ko na vzhodu in na zapadu grmijo topovi in se grobovi napolnjujejo z žrtvami vojne, velike množice pa prelivajo solze največjega trpljenja. Mi pa — je vzkliskal kardinal — se obračamo k Gospodu v svetem Zakramentu oltarja, ključ s pesmijo angelskega učenika Tomaža: »O zveličavna Hostija, ki odpiraj nebeska vrata, hude vojske nas obdajajo, pridj nam na pomoč, podeli nam svojo moč!« Tvoje moči Te prosimo, da bo bratovska ljubezen premagala demone, ki skušajo ločiti to, kar je združil Bog. Naj pride Tvoje kraljestvo: KRALJESTVO RESNICE, MILOSTI IN SVETOSTI, PRAVICE, LJUBEZNI IN MIRU!

Kardinal Verdier francoskim udeležencem

Budimpešta, 27. maja. AA. Havas: Francoski kardinal Verdier je dopoldne govoril francoskim udeležencem evharističnega kongresa in dejal med drugim:

»Svojo navzočnost na tem kongresu smete smatrati kot srečo svojega življenja. Včeraj, med evharistično apoteozo, izraženo v procesiji na Donavi, ko smo bili združeni preko odposlane svetega očeta z zastopniki vseh narodov, v prvi vrsti z zastopniki Španije, ki jo posebej omenjam zaradi njenega trpljenja, sem sam pri sebi pomislil: Poleg nas so dežele, kjer so se zadnje čase odigrali dogodki, ki zbujajo grozo toliko ljudem. Ali ni Bog s svojo previdnostjo izbral Budimpešto, da pomaga zaceliti tako strašne rane in da pokaže ne samo katoličanom, temveč vsem ljudem, pota, ki vodijo k miru preko usmiljenja.«

Zagrebska vremenska napoved: Jasno. Dunajska vremenska napoved: Jasno in toplo, z zapada se bližajo močnejša vremena. Zemunska vremenska napoved: Prevladovalo bo jasno v vsej kraljevini z nekaj jutranje megle. Nekoliko pooblačitve čez dan na skrajnem zahodu in v gornjem primorju, kjer utegne biti tudi nekaj dežja. Čez dan bo toplota poskočila, noč bo pa še precej hladna.

ČSR pred očmi Evrope

London, 27. maja. AA. (ČTK.) Dopisnik nekega delavskega londonskega lista je spraševal češkoslovaškega zunanjega ministra dr. Krofta. Med drugim je dr. Krofta izjavil:

"Mi nismo militaristični, toda svoje svobode ne smemo prodajati. Branili jo bomo do konca. Naša zgodovina je vrsta dolgih bojev za svobodo, ki smo jo opevali, kadar so se naše legije borile skupaj z zavezniki v svetovni vojni. Problemi se lahko lepo uredijo, toda vsi morajo biti pripravljeni podrediti se zakonom in ustanovam demokratske države. Nobena država ne bi mogla dovoliti kršitev zakona in vsiljevanja političnega prepričanja. Zastopnike Henleinove stranke je vlada lepo sprejela pod dvema pogojema: da priznajo, da je osrednja vlada tisti organizem, ki ima odločiti o vseh vprašanih tihcih se življenjskih interesov države in da pristanejo na našo sedanjko smer zunanje politike, zvesto metodam sodelovanja med vsemi državami brez izjeme, ne glede na obliko njihove vladavine."

Praga, 27. maja. c. Dne 31. maja bi se moralo nadaljevati zasedanje češkoslovaškega parlamenta. Danes pa je bilo objavljeno, da bo prihodnja seja sklicana pisмено in sicer tedaj, ko bodo pogajanja za manjšinski pravilnik toliko dozorela, da se bo lahko o njem govorilo v parlamentu.

Italijansko mnenje:

Odločno za mir, v resnem primeru pa brezpogojno z Nemčijo

Od našega posebnega poročevalca.)

Rim, 27. maja. Informacija z merodajnega mesta o stališču, ki ga zavzema državno vodstvo Italije v češko-nemškem sporu, se glasi, da Italija z vsemi sredstvi dela za ohranitev miru in da je trdno prepričana, da se bo dosegla mirna poravnava. V to smer kažejo vse konference ministra za zunanje zadeve, grofa Ciana in vsi rezultati njegovih dosedanjih razgovorov. Ker pa je nek del francoskega tiska izrazil mnenje, da bo Italija, ako bi prišlo do resnega konflikta, ko bi bil mir postavljen dejansko na kocko, Nemčijo pustila samo, oziroma da njena diplomacija že zdaj zavzema stališče, ki dopušča to domnevo, tukajšnji merodajni krogi brez oklevanja izjavljajo, da bo Italija v takem primeru brezpogojno na strani Nemčije in da se veseli o tem že davno poučene, da so torej vesti dela francoskega levčarskega časopisa gola tipanja.

Istotako izjavljajo v Rimu, da francoski tisk nima točne slike o stališču Poljske. Poljska uradno svojega zadržanja v bodoče ni še z nobeno besedo ne po diplomatični poti ne po tisku ni opredelila, toda v Rimu so natančno in zanesljivo poučeni, da Poljska prehoda ruske armade skozi svoje ozemlje v pomoč češkoslovaški in njenim zaveznikom pod nobenim pogojem ne bo dovolila in se mu bo z obojestrano silo postavila nasproti, ako bi USSR to poskusila. Zato ne more biti govora o tem, da bi v konfliktu med ČSR in Nemčijo zavzela stališče, ki bi omogočilo ruskim svetovnim posej v dogodke v prid ČSR oziroma Franciji, če bi bila ta primorana zavzeti sovražna stališča proti Nemčiji. Visti, da bi bil Beck izjavil nemškemu poslaniku Molleju, da bi v primeru resnega spora Poljska pristojila na pomoč ČSR oz. Franciji, je gladko izmišljena. Sicer pa pravijo v Rimu, da je tudi poljska diplomacija prepričana o mirnem izidu češkoslovaško-nemškega spora, ker po mnenju v Varšavi Nemčija vojske noče.

V Rimu samem to mnenje popolnoma delijo, pravijo pa, da je Italija za vsak primer dobro pripravljena in da je baš ta okoliščina dragocen pripomoček v sedanjih diplomatičnih borbi za ohranitev miru. V soboto je sklicana seja ministrskega sveta, na kateri bodo padle važne odločitve.

Poročilo angleškega opazovalca

London, 27. maja. AA. (DNB.) Reuter objavlja sedaj, da se je eden izmed njegovih dopisnikov osebno prepričal, da se nemške čete res niso pomikale proti češki meji. Ta dopisnik je na nemški strani ugotovil, da je bilo "vse popolnoma mirno". 50 km proč od meje ni ugotovil sploh nikakega premikanja čet. Na nasprotni strani pa je dopisnik povedal ugotovil navzočnost vojske. Vojaki so str-

Kdo bo plačal dolgove nekdanje Avstrije uprašuje Amerika Nemčijo

Washington, 27. maja. AA. (Havas) Komisija za nadzorstvo nad denarnim tržiščem je sklenila prepovedati emisijo nemških obveznic na dolarje, ki služijo za izplačilo kuponov nemškega posojila — vse dotlej, dokler rajh ne pojasni, kako misli poravnati dolgove bivše avstrijske vlade. Ta komisija je dovolila Nemčiji, da je lani vrgla 69 milijonov dolarjev obveznic na ameriški trg, vendar je opozorila ameriško javnost na nevidni dolg, ki ga nemška vlada ni hotela objaviti iz strahu, da bi tako odkrila podatke o svojem oboroževanju. V skladu z ameriškimi zakoni je Nemčija pred-

ložila mostove, ceste in železnice in je vse to dajalo v tve, kakor da bočejo vsa ta prometna sredstva vsak čas poginati v zrak.

London, 27. maja. TG. V zunanjem ministrstvu potrjujejo vest, da je angleška vlada vprašala tako v Berlinu kakor v Pragi, če bi posebni odposlanci angleške vlade, ki bi se za nekaj časa naselili na nemškem ozemlju češkoslovaške države, utegnili kaj koristiti za pomiritev položaja. Iz Berlina je prišel ugoden odgovor. Predstojnik srednjeevropskega oddelka v angleškem zunanjem ministrstvu William Strang bo te dni odpotoval v Pariz, Berlin in Prago, da se z dotičnimi vladami dogovori o načinu, kako bi angleški opazovalci v sudetsko-nemških krajih mogli najbolj uspešno koristiti pomirjenju med prebivalstvom ter zmanjšati napetost med Nemčijo in Češkoslovaško, dokler da se notranji mir ne doseže zakonitim putem s sporazumom med praško vlado in Henleinovo stranko. William Strang namerava z angleškim vojaškim odposlancem v Pragi obiskati tudi vse obmejno ozemlje in se na lastne oči prepričati o dejanskem položaju.

Pariz, 27. maja. AA. (Havas) Štabni načelnik vojskega letalstva general Vuillemin se odpelje v družbi petih častnikov 29. maja v London, kamor ga je povabila britanska vlada. Na Angleškem bo ostal do 4. junija ter si bo ogledal razne enote in šole vojskega letalstva.

Maršal Petain:

Paris, 27. majnika. TG. Na kongresu bivših bojevnikov v Parizu je govoril tudi stari maršal Petain, ki je med drugim dejal tudi sledeče značilne in po vsebini tako težke besede:

"Vojaki, bojevniki, prišel je čas, ko bomo morali zaživeti vojaški miselnost iz velike svetovne vojne. Če bodo Francozi složni, bodo uspešno branili usodo svoje domovine. Prepričani bodo, da bi zmaga premaganih se napredovala do popolnega poraza zmagovalcev."

Bivši bojevniki so strme poslušali resne besede starega vojskovodje. Ko je svoj govor končal, so ga pozdravili z nepopisnim navdušenjem.

Seja ožjega glavnega odbora JRZ

Belgrad, 27. maja. AA. Včeraj je ves dan zasedal ožji glavni odbor JRZ pod predsedstvom predsednika stranke dr. Milana Stojadinovića. Seje so se udeležili tudi ministri dr. Anton Korošec in dr. Mehmed Spaho, podpredsednika glavnega odbora JRZ, dalje ministri dr. Miha Krek, senator Dušan Trifković, narodni poslanec Ljubomir Pantić, ministri dr. Dušan Letica, ki je blagajnik glavnega odbora JRZ, od članov ožjega odbora pa so se seje udeležili Stevan Čirič, Svetozar Stanković, ministri Dobrovič Stošović, ministri Vojko Čvrkić, ministri dr. Niko Novaković, ministri Djura Janković, n. r. Ugrin Joksimović, senator dr. Mile Miškulin, poslanec dr. Franc Klar, Svetozar Stanković, Pozderac in senator Uzeir Aga Hadžihasanović. Zaradi bolezni pa so izostali od seje ministri Dragiša Cvetković, dr. Šefkija Behmen in dr. Fran Kulovec.

Sejo je začel predsednik dr. Milan Stojadinović ter je nato podal iztérpno poročilo o splošnem političnem položaju, ki je obsegalo zunanjo in notranjo politiko. Za njim je podal svoje poročilo tajnik glavnega odbora poslanec Ljubomir Pantić, o celotnem stanju organizacije stranke JRZ in še posebej o stanju po posameznih banovinah. Iz tega poročila je razvidno, da je stranka JRZ osvojila ves narod in da število strankinih članov raste iz dneva v dan. Skupno je do zdaj organiziranih 297 okrajev s 3047 občinami ter z ozirom na to ni organiziranih samo še 52 okrajev.

Vlada v Mehiki duši upor

Newyork, 27. maja. AA. Stefani: Pristaši generala Cedilla so včerajšnji dan na ozemlje zvezne države Guaranjusto in pretrgali glavno železniško progo iz Mehike v USA. Vlak iz Texasa, ki je vozil v Mehiko, je kakih 30 milj južno od Slovica skočil s tira. Več ljudi je ranjenih.

Mexico, 27. maja. AA. Havas: Vojno ministrstvo je objavilo, da prehaja sedaj borba proti pristašim generala Cedilla v odločilno borbo. Vladno letalstvo skuša uničiti sovražna letališča. Včeraj se je nadajevala bitka okoli vasi, kjer so se zbrali uporniki. Vladna letala so razpila uporne čete pri El Saltu. Oddelki generala Cedilla so napadli vas Jerebaben in pobili več vaščanov. Ko so prišli vladni oddelki, se je razvila kretka bitka in so uporniki izgubili 30 mož. Med ubitimi je tudi vodja oddelka Jezus Mandujano. Na vladni strani je bilo ranjenih več vojakov, en kapitan in general Salinas.

Pod čedalje hujšim pritiskom zvezne vojske so pristaši uporniškega generala Cedilla v neredu bežali na vse strani. V zadnjih 36 urah se je 13 kolovodij generala Cedilla in okoli 13.000 mož vdalo vladi. Senat je izdal odlok, s katerim jemlje oblast guvernerju in visokim uradnikom v San Luisu, pristašem generala Cedilla, in imenuje za časno za guvernerja generala Rivasa, sedanjega šefa vojaških operacij pri San Luisu.

ložila novo poročilo o svojem finančnem položaju, a spet ni navedla nevidnega dolga, in sploh ni z ničimer namignila na obveznice dolga bivše avstrijske vlade. Izvedelo se je, da je ameriška vlada pred kratkim poslala berlinski vladni noto, v kateri ugotavlja, da ji Nemčija odgovarja za vse avstrijske dolgove. Nota je ostala brez odgovora. Nadzorna komisija zahteva, da se Nemčija ponovno izreče glede načina, kako misli poravnati ta dolg, potem bi šele dobila dovoljenje glede lansiranja svojih novih obveznic v navedenem znesku na ameriškem tržišču.

Italijanske izgube

Rim, 27. maja. AA. (Stefani) Po uradnih podatkih znašajo izgube legionarjev v bitki na jugu od Ebra od njenega začetka 9. marca do 24. t. m. 76 častnikov in 641 legionarjev padlih, enega častnika in 11 legionarjev pogrešajo, 4 so ujeti, 207 častnikov in 2305 vojakov je pa ranjenih. Celotne izgube znašajo 3245 mož.

Odbor za neumešavanje

London, 27. maja. b. Mednarodni odbor za neumešavanje je imel včeraj že zdavnaj napovedano sejo. Rusija še vedno odklanja vse predloge z izjemo enega, ki pa je postranskega pomena med številnimi predlogi britanskega načrta za umik prostovoljcev iz Španije. Ostale države so ta načrt v celoti sprejele. Obstaja gotovo upanje, da bo tudi Moskva sprejela svoje stališče.

Mednarodna letalska razstava o Belgradu je pripravljena

Belgrad, 27. maja. AA. Predsednik vlade dr. Stojadinović je davi ob devetih obiskal v spremstvu prvega pomočnika vojnega ministra generala Aleksandra Stojanovića in svojega kabinetnega šefa dr. Dragana Protića belgrajsko sejmišče, kjer bodo jutri odprli veliko mednarodno letalsko razstavo. Na sejmišču so predsednika pozdravili general Dušan Simović, poveljnik letalstva, Tadija Sodermajer, podpredsednik Aerokluba, Milan Stojanović, predsednik sejmišča, inž. Matić in mnogi drugi. Predsednik si je z živahnim zanimanjem ogledal vse informale, ki jih bodo jutri odprli občinstvu ter se informalno zastraženo podrobnosti pri pripravi in organiziranju te razstave.

Belgrad, 27. maja. m. Na belgrajskem velesejmu bo jutri dopoldne slovesno odprta prva mednarodna zrakoplovna razstava, na kateri sodelujejo skoraj vse evropske države s svojimi modeli. Ob priliki prve mednarodne zrakoplovne razstave v Belgradu je izšel tu Letopis jugoslov. letalstva, ki nosi na prvi strani sledečo besedo Nj. kr. Vis. kneza namestnika Pavla: »Močno letalstvo je za naš narod porok mira. Ko delamo za povzdigo našega letalstva, delamo hkrati za mir in bodočnost naše države.« Ob otvoritvi razstave bo knez namestnik kot predsednik kr. Aerokluba imel prvo uvodno predavanje za cel ciklus predavanj, s katerimi bodo naši zrakoplovni strokovnjaki propagirali jačanje našega zrakoplovstva. Ob priliki te mednarodne razstave bodo naše letalstvo obiskali zastopniki letalstva iz Italije, Nemčije, Češkoslovaške, Poljske, Romunije in Belgije.

Codreanu obsojen na 10 let robije

Bukarešta, 27. maja. AA. Rador: Vojaško armadno sodišče je jutraj ob 8.30 po posvetovanju, ki je trajalo 3 in pol ure, izreklo obsodbo v procesu proti Codreanu. Tako se je končala razprava, ki je trajala 4 dni. Codreanu je obsojen na 10 let robije, 10 let izgube častnih pravic in na plačilo 2000 lejev za sodne stroške.

Odbor je začel nato razpravljati o poročilu blagajnika ministra dr. Dušana Letice in tajnika Dušana Trifkovića, ki sta podala poročilo o stanju blagajne in o nepremičninah, ki so lasti JRZ. Iz poročila je razvidno, da je po sklepu sodišča imovina bivše narodno-radikalne stranke, in sicer premičnine in nepremičnine, prešla v last JRZ kot edine zakonite naslednice bivše radikalne stranke, kar je že v podrobnosti tudi s formalne zakonske strani izvršeno. Glede tega vprašanja so sklenili, da se imovina JRZ pametno varuje, da jo je treba tudi pomnožiti. V svojem poročilu je blagajnik dr. Dušan Letica zapisal člane odbora, da ga zaradi prevelike zaposlenosti razrešijo dolžnosti blagajnika in da izvolijo drugega. Odbor je zatem izbral za vršila dolžnosti strankinega blagajnika sedanjega tajnika Dušana Trifkovića.

Začela se je vestranska razprava o splošnem strankinem delu in o njenih organizacijah, v zvezi s tehnično izpopolnitvijo in pospeševanjem strankinega dela. O tem vprašanju je podal obširno poročilo tajnik glavnega odbora minister dr. Miha Krek. V razpravo so posegli vsi člani odbora ter so soglasno sprejeli potrebne sklepe. Na podlagi poročila strankinega tajnika dr. Mihe Kreka so odobrili statuti akademске mladine »Slovenski jug«. Minister dr. Miha Krek je bil izvoljen za stalnega delegata glavnega odbora v glavnem odboru mladinske JRZ.

stajem generala Cedilla v odločilno borbo. Vladno letalstvo skuša uničiti sovražna letališča. Včeraj se je nadajevala bitka okoli vasi, kjer so se zbrali uporniki. Vladna letala so razpila uporne čete pri El Saltu. Oddelki generala Cedilla so napadli vas Jerebaben in pobili več vaščanov. Ko so prišli vladni oddelki, se je razvila kretka bitka in so uporniki izgubili 30 mož. Med ubitimi je tudi vodja oddelka Jezus Mandujano. Na vladni strani je bilo ranjenih več vojakov, en kapitan in general Salinas.

Pod čedalje hujšim pritiskom zvezne vojske so pristaši uporniškega generala Cedilla v neredu bežali na vse strani. V zadnjih 36 urah se je 13 kolovodij generala Cedilla in okoli 13.000 mož vdalo vladi. Senat je izdal odlok, s katerim jemlje oblast guvernerju in visokim uradnikom v San Luisu, pristašem generala Cedilla, in imenuje za časno za guvernerja generala Rivasa, sedanjega šefa vojaških operacij pri San Luisu.

Japonska dobila novo vlado

Tokio, 27. maja. TG. Reuterjev urad poroča, da je na Japonskem v vojaških krogih nastalo veliko razburjenje zaradi delnih neuspehov japonske armade na kitajskih bojiščih. Krivo delajo vlado, ki da ni zadosti podpirala armado in je ovirala vojaške operacije z vsemi mogočimi političnimi oziri. Vojaške kritike so našle poslušna ušesa na dvoru in japonski cesar je v četrtek sprejel demisijsko vlado. Novo vlado je takoj sestavil zopet princ Kano je, toda spremenil je nekaj zelo važnih ministrskih mest. Zunanji minister Hirota ni več v novi vladi ter je postal novi zunanji minister general Ugaki. Prosvetni minister je postal general Araki, vojni minister general Itagati, prometni minister pa general Inagata. Finančni minister pa industrialec Ikeda. Dejansko imajo japonsko vlado v rokah sedaj general in admiral in bo nova vlada z veliko odločnostjo pognala v tek vojaške operacije na Kitajskem. V diplomatskih krogih v Tokiu so s presenečenjem vzeli na znanje pojav skoraj popolnoma generalne vlade, ker pričakujejo novih zaostritev v veselilami.

Rdečega žiga na nedeljskih izvodih »Slovenca« ni, zato pa je v nedeljski prilogi tiskan poseben znak za nagradno žrebanje, ki ga naj kupovalci, ki se mislijo udeležiti nagradnega žrebanja, izrežejo! Ne pozabite! 152 bogatih daril Vas čaka!

Dr. Stojadinović o kulturnem pomenu dobrih cest

Belgrad, 27. maja. m. Kakor je »Slovenec« že poročal, bo imelo jugoslovansko društvo za ceste 4. in 5. junija kongres v Ljubljani. Za kongresno številko »Glasnika jugoslovanskega društva za ceste« je dal izjavo tudi predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović. Med drugim pravi dr. Stojadinović v svoji izjavi, da se kulturni nivo posameznega naroda ceni po razvoju in stanju njegovih ustanov, ki negujejo duhovno in pospešujejo materialno kulturo. Med ostalimi vidnimi manifestacijami so ceste prav tako ogledalo te kulture. Zaradi tega smatram, da se mora izpopolniti in modernizirati naših cest razvijati z onim tempom, s katerim se razvija tudi naša splošna kultura. To pa pomeni s hitrejšim tempom, ker so naše ceste ostale za potrebami in zahtevami moderne prometa. Kraljevska vlada stori vse potrebno, da čim bolj omogoči pravilni in hitri razvoj modernizacije naših cest ter je za doseg tega cilja našla možnosti za najetije notranjega posojila ene milijarde dinarjev za velika javna dela v letu 1935 in štirih milijard v tem letu. Iz teh posojil bo precejšen del kredita določen za graditev cest.

Vojni minister Marič po Turčiji

Carigrad, 27. maja. AA. Anatolska agencija objavlja: Jugoslovanski vojni minister general Marič je včeraj na rušilcu Kokatape s svojo soprog zapustil Mudanijo in ob 12.43 prišel na pomol Findikli. Spremljali so ga general Afima Gunfuz, pomočnik načelnika generalnega štaba, in admiral Sukru Okara s spremstvom. Med vožnjo je turško brodogve s streli iz topov pozdravljalo jugoslovanskega vojnega ministra. Ko je rušilec pristal, so jugoslovanskega vojnega ministra pozdravili vojni zastopniki vseh zaveznih držav, zastopniki oblasti in občine in jugoslovanskega konzulata. Oddelek vojske z godbo je izkazal vojaške časti. Jugoslovanski vojni minister se je nastanil v hotelu Pera Palace in si bo danes ogledal znamenitosti mesta in razne muzeje.

Danes popoldne sta si general Marič in njegova gospa ogledala pomembnosti mesta. Dravi ob 20.30 se odpeljeta. Turška vlada jima je dala na razpolago poseben vagon, ki ga bodo priključili brzemu vlaku.

Za dokaz končanih študij na univerzi — diploma, ne več samo spričevala

Belgrad, 27. maja. m. Prosvetni minister je na podlagi splošne uredbe o vseučiliščih izdal odlok, da se morajo na vseh fakultetah, ki še nimajo nove fakultetske uredbe, izdelane po predpisih splošne uredbe o vseučiliščih iz leta 1931, predpisi teh fakultetskih uredb glede podeljevanja potrdil o položenih izpitih na fakultetah razumeti tako, da kandidati polagajo izpite po predpisih teh fakultetskih uredb, toda kot dokaz o fakultetski izobrazbi se ne morejo izdajati spričevala o položenih državnih (diplomskih) izpitih, temveč diplome. Vsak kandidat, ki položi vse izpite, ki jih predpisuje fakultetska uredba, in ki želi, da se mu izda potrdilo kot dokaz, da je dokončal vseučilišne nauke in da ima fakultetsko izobrazbo, mora vložiti prošnjo, da se mu izda diploma v smislu čl. 227 splošne uredbe o vseučiliščih. Kandidatu se lahko izdajo spričevala o položenih državnih (diplomskih) izpitih, toda ta spričevala ne morejo nadomestovati diplome, kakor tudi ne nobeno drugo potrdilo o diplomiranju, ne oziroma se na to, s kolikimi koliki je kolikovano. Z ozirom na gornjo določbo bo morala izdati med drugim pravna fakulteta v Ljubljani vsem diplomiranim pravnikom diplome, ki jih bo treba taksirati s 500 din. Do sedaj je izdajala samo tri spričevala, ki so se taksirala po 30 din.

Glavni prosvetni svet

Belgrad, 27. maja. AA. Z ukazom kr. namestnikov in na predlog prosvetnega ministra so postavljeni v glavni prosvetni svet v prosvetnem ministrstvu med drugimi tudi dr. Ramovš, redni prof. ljubljanske univerze, dr. Sušnik Lovro, načelnik prosvetnega oddelka kr. banske uprave v Ljubljani, Fran Kočevar, prof. I. realne gimnazije v Ljubljani, Lebar Anka, upraviteljica šole za defektne otroke v Ljubljani, in Bogič Ferdinand, šolski nadzornik v Mariboru.

Belgrad, 27. maja. AA. Danes dopoldne je bila seja gospodarsko-finančnega odbora ministrov pod predsedstvom finančnega ministra Dušana Letice. Na seji so med drugim sklenili dovoliti brezcarinski uvoz tisoč vagonov pšenice.

Belgrad, 27. maja. AA. Za zboljšanje naše ovčjereje je kmetijsko ministrstvo podelilo podporo 500.000 din kmetijskim oddelkom banskih uprav za odkup dobrih plemenških ovnov. Ti ovni se bodo proti majhni odškodnini odstopili ovčjerejem.

»Naš dom« v vaš dom!

Zahtevajte prvo številko na ogled, do konca maja se lahko udeležite še žrebanja. Dobič tek celotna zbirka Karl Mayal Čeloletna naročnina znaša samo 20 din. Doseganje čudo: Vsa, ki je naročil list na ogled, ga je obdržal! Poizkusite še vi, stane vas itak nič, če vam ne ugaja. Pišite na upravo: »Naš dom«, Maribor, Koroška cesta št. 5.

Osebnosti

Belgrad, 27. maja. m. V 6. pol. skup. so prevedeni naslednji nastavniki meščanskih šol: Antona Ardelj na Jesenicah, Mihajlo Jovanović na I. deški meščanski šoli v Ljubljani in Bogomir Srebrne na meščanski šoli v Brezicih.

Na prvo meščansko meščansko šolo v Belgrad je prestavljen Josip Kos, nastavnik II. mešč. deške šole v Mariboru.

K poštenu ravnateljstvu v Sarajevu je prestavljen Vladimir Trošt, višji kontrolor 6. skup. na pošti Sarajeva I. Na pošto Kranj I je prestavljena Dora Keržan, višja kontrolorka na pošti Ljubljana II.

V 5. skup. je napredoval za kontrolorka na železniški postaji Novo mesto Jožef Božič, dosednji kontrolor na postaji v Storah.

Z razsodbo državnega sveta je z ukazom napredoval od 26. novembra 1937 v 7. skup. za višjega prometnika Leopold Stropnik.

Z odlokom finančnega ministra je prestavljen Nikola Lichtenegger, podpoverjenik finančne kontrole pri oddelku Dolnja Lendava k oddelku Platinina pri Rakeku.

Z odlokom generalnega ravnatelja državnih železnice je strojevodja Gregor Pavlin od kurilniške izpostave v Novem mestu prestavljen v kurilniško Belgrad, iz belgrajske kurilnice pa je prestavljen v ljubljansko kurilnico strojevodja Matej Radanović.

Po španskih bojiščih

Salamanca, 27. maja. AA. Havas: Vrhovno poveljstvo je objavilo, da so rdeči pri Belagueri in Trempu napadli z ogromnim vojnim materialom. Povsem pa so bili odbiti s težkimi izgubami. Od začetka ofenzive v Kataloniji so rdeči izgubili 25.000 mož. Na fronti pri Castellonu so nacionalisti zavzeli nekaj postojank. Na tuerski fronti so zavzeli Siero de la Cruz in Fuente del Corido. Včeraj so rdeči na bojišču pustili 300 mrtvih in ranjenih, nacionalisti pa samo 150.

Cerbere, 27. maja. AA. (Havas) Snoči okoli 21.30 je prebivalstvo Cerbere na lepem zaslišalo brnenje letalskih motorjev in zagledalo snope luči, ki je najbrže izvirala od protiletalske obrambe. Reflektorji so res odkrili letalo, čigar znakov pa niso mogli spoznati; letalo je prihajalo od Bagnoulla z morja. Tako je letalo letelo nekaj časa nad francoskim ozemljem. Da ubeži luči reflektorjev se je letalo spustilo proti zemlji, nato se pa iznenada vravnalo in preletelo neki bližnji grič, pri čemer je vrglo na zemljo ves svoj tovor, kakšnih 10 razstrelivnih bomb in več vžigalnih. Eksplozivne bombe so priletele na železniško garazo postaje v Cerberi in na dve sosednji poslopji, ter so razdejale streho na teh poslopih. Clove-

ških žrtve ni bilo. Iz strahu pred novim bombardiranjem so se Cerberčani zatekli v predor Riberal. Na mesto Porbes niso metali bomb, toda železniška zveza s tem mestom je pretrgana.

Proslava 100letnice kraljeve garde

Nj. Vel. kralj Peter II. in Nj. kralj. Vis. knez namestnik Pavel čestitata gardnim častnikom.

Ob 20letnici upora v Radgoni

Bilo je pred 20 leti — v četrtem letu vojne! Sila je priklopila do vrhunca — v dalji pa se je že pričela zaznavati zarja svobode! Majska deklaracija je razgibala vse naše ljudstvo, mu dala poguma in novega upanja. Deklaracijski val, upanje na Jugoslavijo — vse to je vplivalo tudi na naše moše in fantje na bojiščih in garnizijah. Upor v Judenburgu je bil prvi zunanji izraz nove miselnosti. Nekaj dni za tem pa je sledil upor 97. polka v Radgoni.

Mesto (X), kjer so bili ustreljeni Andrej Melihen (desno zgoraj) in njegovi tovariši

Vodje tega upora sta bila Andrej Melihen in Rudolf Ukovič. Oba sta bila vojna ujetnika v Rusiji, po premirju pa sta se vrnila domov. Po kratkem dopustu sta morala zopet nazaj h kadru. Bila sta prepričana o propadu Avstrije in sta verovala v novo Jugoslavijo. Ko so se moše in fantje shajali in se skrivoma razgovarjali o majski deklaraciji, o osvobojenju, sta bila Melihen in Ukovič nekaka voditelja. Na nekem takem sestanku so bili izdani. Melihen je navdušeno govoril o majski deklaraciji in svoj govor zaključil z vzklikom »Živela Jugoslavija!« — ko je vdrila v lokal vojaška policija in mu napovedala aretacijo.

Melihen je bil kot računski podčastnik med vojaštvom silno priljubljen in je njegova aretacija vzbudila veliko vznemirjenje. Izbruhnil je upor, ki pa ni bil dovolj pripravljen in ne dovolj premišljen, da bi privedel do večjega uspeha. Uprle so se le tri čete, ki so bile nastanjene v Kodoličevi vojašnici in v barakah na dvorišču, dočim ostale čete, ki so bile nastanjene na gradu in v barakah pod gradom za upor niti vedele niso.

Upor je izbruhnil v noči od 23. na 24. maja 1918 ter je bil kmalu zaduščen. Nastopilo je vojno sodišče, ki je sodilo hitro in strogo.

Ze dne 27. maja sta bila za Kodoličovo vojašnico, kjer so bile nastanjene uporne čete, ustreljena Melihen in Ukovič. Dva dni pozneje so bili ustreljeni še Anton Zvab, Marko Fraj, Peter Hvala, Liberat Velan in Italijana Giovanni Maniaco ter Riccardo Wrech.

Ukovič je umrl z vzklikom »Živel Slovenec in Hrvat!«. Zvab in tovariši pa so peli, ko so jih vodili na morišče, slovenske pesmi. Svoje zadnje pismo staršem, ki ga je pisal pol ure pred smrtjo, je sklenil Ukovič z vsticami: »Le še eno prošnjo imam od Vas, da moje kosti ne bodo ležale tukaj, ampak da jih ponesete v mojo domovino in da bodo rožice cvetele na njih kakor na nedolžnem otroku.«

Njegova želja se še ni mogla izpolniti. Toda leta 1935 so bile kosti Ukoviča in tovarišev prenesene s pokopališča v avstrijski Radgoni na pokopališče v Gornji Radgoni v svobodno slovensko zemljo. Tu počivajo sedaj ti junaki skupaj z Mavstrovimi borci, ki so padli v bojih za Radgono v dneh 4. do 6. februarja 1919.

Gornja Radgona se pripravlja, da bo za 20letnico njihove velike žrtve postavila tem junakom dostojen spomenik. Prvotno je bilo določeno, da naj bo spomenik na pokopališču. Po zamisli g. arh. Kregarja iz Ljubljane pa naj bi se spomenik postavil na prenovljen in reguliran, vzvišen trg pred župno cerkvijo. Na tem, od vseh strani vidnem prostoru, naj bi stal spomenik v spomin na junake, na čase trpljenja iz bojev za svobodo ter v opomin, da bomo znali čuvati zemljo, za katero smo prelili svojo kri!

Odbor za postavitev spomenika je usvojil zamisel g. arh. Kregarja in upamo, da bodo načrti kmalu gotovi in dostopni javnosti.

Vsekakor je pozdraviti misel, naj bo spomenik na vidnem, vsakomur dostopnem prostoru in ne na pokopališču, kjer bi bil skrit in bi tako ne služil v celoti svojemu namenu.

ITALIJA

Vzdrževalni in potni stroški so zelo malenkostni zaradi nudenih Vam ugodnosti
Nakazila za hotele in bencin

Pojasnila: E. N. I. T., Petra Kocica br. 6, Beograd in vsi potniški in prometni uradi

Tabor kmečke zveze v Vojniku

Mogočna manifestacija kmečke zavednosti

Celje, 26. maja.
Ze snoči je v Vojniku in okolici zavladalo praznično razpoloženje. Vojniška fara se je pripravljala na veliki dan, ko bodo kmetije velike vojniške fars izpregovorili svojo krepko besedo in pokazali moč kmečke zavednosti. Tisoč moških fantov se je zgrinjalo, na njih licih pa je sijalo veselje, ko so prihajali v trumah, na kolesih in v vozovih, na otvoritveno prireditev tabora velike narodne igre Miklova Zale, delo agilnega in povsod priljubljenega vojniškega kaplana g. Davorina Petančiča, ki se je toli trudil, da je prireditev tako odlično uspela. Nad 150 ljudi je sodelovalo pri igri, ki jo je režiral avtor sam. Takih prireditev nismo navajeni, pa nas je zato tako vžgala. Umetno pozorišče so napravili domači fantje v župnijskem vsem. Prireditev je bila veličastna in bo ostala vsem v trajnem spominu. Krasen je bil pogled, ko so zagoreli kresovi, v vseh treh cerkvah je bilo plat zvona, Turki so pridrveli s hruba v gaj. Najlepše in simbolično je bila podana vrnitev Zalike: obleče se v narodno nošo, pokaže se pred vrati Serajnikove hiše vsi ljudje vstanejo, visoko na drevesu pa zaplapola trobojnica.

Danes pa so v Vojniku na vseh hišah zaplapolale državne trobojnice, množice so se zbirale skozi trg proti Višnji vasi, kjer je bilo zbirališče. Ob 9 je krenil mogočen sprevod skozi trg; na čelu so jezdili na konjih postavniki naših fantov, za njimi nad 150 kolesarjev, godba, za njo so stopali odbojniki Kmečke zveze in zastopniki sosednjih fara, dekleta v narodnih nošah, skupine, avtomobili in vozovi. Veličasten je bil pogled na sprevod, ki se je pomikal po državni cesti proti župnijski cerkvi, kjer je bila ob pol 10 služba božja. Po službi božji je bilo pred cerkvijo kmečko zborovanje, katerega se je udeležilo nad 1500 ljudi. Načelnik okrajne Kmečke zveze g. Rebov iz Teharj pri Celju je pozdravil zborovalce, posebno načelnika KZ g. Brodarja, celjskega župana g. A. Mihelčiča,

in obrežja njenih treh morja Vas najpristrčneje vabijo, da preživite zdrave in radostne počitnice — Svetovni miljé — Panorama nenavadne lepote

Znižanje vožnje po železnici (30—70%)

Pojasnila: E. N. I. T., Petra Kocica br. 6, Beograd in vsi potniški in prometni uradi

zastopnika Kmetijske zbornice župana g. Turnška, g. inž. Dolinarja iz Celja in kanonika in dekana g. Zagarja iz Nove cerkve. Po njegovih uvodnih besedah je godba zaigrala himno KZ, nakar je izpregovoril načelnik g. Brodar. Krepko so padale besede velikega borca, ko se je spomnil časov, ko se je moral naš kmet boriti proti Turkom, njegove besede pa so klicale k pozornosti, kajti mnogo hudih ran je moral naš narod že preboleti, četudi ni prihajal v našo deželo Turke. Naše sile bomo stnili v močnejše vrste, postali bomo oprezniji. Naša Kmečka zveza mora rasti in z njo mora rasti tudi moč kmečkega stanu, da si bo s svojo organizacijo brnil svoje pravice. Kmečka zveza šteje že nad 70.000 članov. Ta armada pa mora še rasti, zajeti mora v svoje vrste vse člane vsakega našega doma, ker je to v interesu našega slovenskega naroda, v interesu naše lepe Jugoslavije. V imenu Kmetijske zbornice je pozdravil zborovalce zastopnik g. Turnšek, ki je govoril o kmečki zavednosti. Nato je izpregovoril celjski župan g. A. Mihelčič. Njegove besede so krepko odmevale in padle v javno zahtevo za pravice kmečkega stanu in v izpoved dr. J. E. Kreka, da so se bratje tesno združili, zapeli iz srca in povedali svetu, da so enega duha! Gosp. kanonik in dekan Zagar je presenetil zborovalce in udaril par močnih v opomin, da ne iščemo opore na jugu, še manj pa na severu, ampak v naši slogi! Načelnik okrajne Kmečke zveze g. Rebov je zaključil zborovanje s pozivom, da se vsi zborovalci udeležijo velikega tabora Kmečkih zvez celjskega okrožja v Petrovčah dne 19. junija.

Popoldne ob 4 je bila zopet prireditev Miklova Zale, katere se je udeležilo ogromno število ljudi.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef grenčice«.

ZAHTEVAJTE VEDNO

drobnozrnat film
najtanjša plasti

Isochrom
FILM ZA VSAKO VREME 18 DIN

Isopan
FILM ZA DOBRO REPRO-
DUKCIJO VSEH BARV 17 DIN

FILMI ZA NAJOSTREJŠE POVEČAVE

Razstava slov. likovne umetnosti v Mariboru

Maribor, 27. maja.

Le še dva dni nas ločita od otvoritve največje slovenske razstave likovne umetnosti, kar smo jih do sedaj v naši domovini imeli. V nedeljo, 29. t. m., ob 11 dopoldne bo v prostorih Unionske dvorane slovesna otvoritev. Pokroviteljstvo nad razstavo je prevzel ban dr. Marko Natlačen, organiziral pa jo je umetniški klub v okviru letošnjih proslav 20 letnice osvobojenja. Razstava vzbuja že sedaj veliko zanimanje in obisk so obljubili razni visoki in odlični gostje od drugod. Razen gospoda bana si ogleda razstavo ravnatelj umetniške galerije kneza Pavla v Belgradu g. Kašanin, a po dobljenih obvestilih je verjetno, da jo obišče v prihodnjih dneh tudi Nj. kralj. Vis. namestnik Pavle osebnost. Za zunanje obiskovalce bo dovoljena polovična vožnja na naših železnikah.

Razstava bo nudila popoln pregled vsega sodobnega slovenskega likovnega snovanja. Obsegala bo več kot 150 slik in nad 30 kipov, tako da bodo za razstavišče uporabljeni tudi stranski prostori Unionske dvorane na Aleksandrovci cesti. S svojimi deli bodo zastopani ekoraj vsi sedanji aktivni slovenski slikarji in kiparji. Tako bo to edinstvena prilika, da se naša javnost seznani z našo likovno umetnostjo v celoti. S tem bo Maribor znova pokazal, da hoče biti tudi kulturno središče prve vrste, zato smo prepričani, da bo javnost pravilno razumela velike napore in žrtve prirediteljev ter jih nagradila s številnim obiskom.

Vlom v trgovino

Vlomilec odnesel blaga za 6500 din

V noči od 24. na 25. maja je bilo vlomljeno v prodajalno Zadruga drž. uslužbencev v Večanju. Zlikovci so se lotili trgovine kar na sprednjih vratih tik ob cesti. Ključavnico na zunanjih vratih so odbili s cepinom, katerega so potem pustili na mestu. Notranja vrata so odprli z vitrihom, katerega so tudi pustili v vratih. Odnesli so več kosov blaga za moške obleke, nekaj klobukov, 6 parov čevljev, precejšno zalogo salam, hleb kruha in še razne malenkosti. Škoda se ceni na 6500 din. O vlomu so bili takoj obveščeni orožniki, ki pridno zasledujejo vlomilec.

Slovenski javnosti

Stoletja in stoletja se že borimo za svoj obstanek. Borba na gospodarskem, socialnem, kulturnem in političnem polju je bila zelo težka in zahtevala je mnogo žrtve. Toda bolj kot kdajkoli prej bi se morali Slovenci danes zavedati, da nam je kot malemu visoko kulturnemu jugoslovanskega narodu zagotovljena bodočnost samo v primeru, če bomo znali varovati to, kar smo si priborili, in če bomo znali vzgojiti in pripraviti svoj rod tako, da bo krepko in neomajno stal na braniku svoje kulture.

Premnogi znaki kažejo, kako se pojavlja med slovenskim ljudstvom težka bolezen, ki postaja vedno hujša. Ti znaki notranjega razkroja, ki so prodrli ponekod že do korenin, terjajo, da se jim posveti vsa pažnja in pozornost, da ne postanejo usodni. Temu niso krive samo današnje slabe socialne razmere; so še drugi vzroki, ki ogrožajo naše moralno in fizično zdravje, našo moč in napredek. Vedno bolj prihajamo do zaključka, da je bodočnost naroda najtesneje povezana z njegovo moralno krepkostjo. In kje so vzroki, da se ruši ta krepkost? **Alkoholizem**, ki ga nikakor ne smemo pojmovati samo kot pijanost, marveč kot vesplošno zlo, ki mu je sam kot posredni ali neposredni spremljevalec, je prizadejal mnogo škodo v našem narodnem gospodarstvu, mnogo je škodoval rasti naše narodne kulture in napravil mnogo socialnega gorja. Kjer ni treznosti, tam je beg iz življenja, kjer ni značajnosti, tam je omahljivost, kjer ni volje in moči, tam je obup.

Preveč puščamo Slovenci v nemar, da se razraščajo destruktivne sile alkoholizma, premalo si prizadevamo zavarovati se proti njemu in njegovim zlim posledicam. Premalo se zavedamo, da je alkoholno vprašanje za Slovence najbolj pereč problem gospodarske, socialne, kulturne in prosvetne politike, in da bi ga kot takega bilo treba reševati. Alkoholno vprašanje je zadeva vseh Slovencev in zato mora napram njemu zavzeti stališče ves narod.

Da se vzbudi za to vprašanje prepotrebno zanimanje, bo letos od 28. maja do 4. junija treznostni teden. Uverjeni smo, da se bo vzbudilo prepotrebno zanimanje, uverjeni pa smo tudi, da bo vsak posameznik storil svojo dolžnost.

Bodimo trezni in propagirajmo treznost povsod. Pomagajmo tistim, ki imajo slabo voljo, da si opomorejo. Starši, vzgajajte otroke v tem duhu in jih navajajte k abstinenči. Pristopajte v treznostne organizacije in jih podpirajte duhovno in stvarno.

Častno predsedstvo:

dr. Marko Natlačen, ban dravske banovine — dr. Rožman Gregorij, škof ljubljanski — dr. Vladimir Golija, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani — dr. Vladimir Ravnihar, podpredsednik mestne občine ljubljanske — dr. Alojzij Juvan, predsednik mestne občine mariborske — Alojzij Mihelčič — predsednik mestne občine celjske.

Pripravljalni odbor Lige proti alkoholu:
Zveza kulturnih društev — Prosvetna zveza — Jugoslov. učiteljsko združenje, sekcija za dravsko banovino — S. omškovska družba — Gasilska zajednica za dravsko banovino — Dravska skavtska župa — Osrednji odbor društva Bran-ibor — Delavska zbornica — Zbornica za trgovino, obrt in industrijo — Dravski banovinski odbor društva Rdečega križa — Jugoslovanska ženska zveza, sekcija za dravsko banovino — Jugoslovanska Unija za zaščito dece — Rafaclova družba.

Treznostni teden

od 28. maja do 4. junija

Sobota, 28. maja: Seja širšega odbora za treznostni teden ob 20 v Akademskem domu. Dnevni red: 1. Otvoritev, 2. Organizacija treznostnega dela v Sloveniji (referat), 3. Liga proti alkoholizmu, 4. Slučajnosti.

Nedelja, 29. maja: Slavnostna otvoritev treznostnega tedna ob 10 dopoldne. Isotam. 1. Nagovor predsednika pripravljalnega odbora. 2. Namen in pomen treznostnega tedna (referat), 3. Nagovori zastopnikov, 4. Ogled razstave.

Ponedeljek, 30. maja: Predavanja zdravstvene sekcije: 1. Vpliv alkohola na zdravstveno strukturo Slovenije (dr. I. Pire). 2. Organizacija in delo protialkoholnih dispanzerjev (dr. Marinčič). 3. Razgovor in resolucija.

Torek, 31. maja: Predavanja pedagoške sekcije: 1. Sola in alkohol (V. Jagodič). 2. Sredstva za protialkoholno delo v šoli in družini (M. Zor). 3. Razgovor in resolucija.

Sreda, 1. junija: Predavanja gospodarske sekcije: 1. Alkoholizem in gospodarska struktura Slovenije ter novi pogledi na alkoholno gospodarstvo (Vl. Kurek). 2. Razgovor in resolucija.

Četrtek, 2. junija: Predavanja gospodinske sekcije: 1. Družina in alkohol (ga. dr. Pintarjeva). 2. Odnos gospodinje do alkoholnih vprašanj (ga. V. Lapajne, ga. dr. Groesmann). 3. Razgovor in resolucija.

Predavanja bodo v Akademskem domu. Pričetek ob 20.

Petek, 3. junija: Seja pripravljalnega odbora Lige proti alkoholizmu.

Protialkoholna razstava treznostnega tedna prikazuje celotno soko in konzervirano sadje, slovensko protialkoholno propagando, slovenski protialkoholni tisk, mladinsko in zdravstveno protialkoholno zaščito, Obisk razstave brez vstopnine.

Stopiče

V nedeljo 29. maja ima naša župnija veliko slovesnost. G. prošt K. Cerin nam bo v škofovem imenu umestil novega g. župnika, dosedanjega našega kaplana g. Smolčiča Jožefa. Vsa župnija se na ta dogodek z veseljem pripravljaja, da tudi na zunaj pokaže, da hoče biti vdana svojemu priljubljenemu dušnemu pastirju, Bog blagoslovi njegovo delo med nami!

Ne pozabite

da bo 15. julija 1938

nagradno žrebanje za naročnike in kupovalce „Slovenca“

Postanite takoj naročnik najboljšega slovenskega dnevnika »SLOVENEČ«!

152 nagrad Vas čaka, ki so vredne nad 100.000 din!

Lastništvo »Slovenca«

GRADO

pri TRSTU

Zlati otok. Plaža.
Jezero. Morske
termalne
kopeli

Hotel ESPLANADE Hotel MILANO
I. raz. ob obali II. raz. ves komf., prosp.

Pension VILLA REALE
Park ob obali. Hotelski boni reda »C«

Hotel METROPOLE
Moderni komfort. Cent. lega. Zmerne cene.

LYDIA DRUŽINSKI HOTEL
Blizu obrežja. Tek. voda. Izvrstna kuhinja. Popolni
pension od Lit. 20 do 22. Govori se jugosl. Prospekt

Pension »ALLA SPIAGGIA«
Ob morju. Družinski hotel. Pension od Lit. 25—
naprej. Prospekt

Pension LITTORIA
Moderni komfort. Obrežna bližina. Zmerne cene.
Prospekt

Kaj pravite?

Pri nas je navado, da se mnogo govori o marših in navada je tudi, da ugrabimo o vrokih jetike in raka. Za jetiko so znani vzroki, za raka pa ne. Samo eno je gotovo, da za jetiko zbole in umirajo tisti ljudje, ki so lačni, za rakom na želodcu pa največkrat tisti, ki jedo preveč in pre-dobro. V vsemirju in v žiljenju vlada tuđežni naravni zakonik. Naši človeški zakoni proti jetiki in proti raku niso popolni, kajti božji pravni red zahteva, naj se najprej vzroki bolezni odstranijo, to je: naj imajo lačni ljudje dovolj hrane, sili pa samo toliko, da se ne bodo prenaželi. Potem pri nas bodo dobili jetike, drugi pa ne raka.

Opereta, revija, veseloigra!

Čarobna igra

Danes premiera!

Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Koledar

Sobota, 28. maja: Avguštin, škof; Viljem, opat.
Nedelja, 29. maja: (6. polikonočna nedelja).
Marija Magdalena Pazzi, devica. — Mlaj ob 15. —
Herschel napoveduje spremenljivo vreme.

Novi grobovi

† V Ljubljani je mirno v Gospodu zaspala g. Marija Ogorevc, ki je 45 let zvesto služila pri rodbini prof. dr. E. Slajmerjevi. Pogreb bo danes ob 3 popoldne. — Na Viču je ugledni družini Benkovi smrt iztrgala ljubljene sinčka Janeza, ki ga bodo pokopali danes ob 4 popoldne na viškem pokopališču. Naj jima sveti večna luč. Zalujočim naše iskreno sožalje!

† Na praznik Vnebohoda je Bog poklical k sebi 66-letnega posestnika Jurija Žuza iz St. Jurja ob Taboru. Pokojni je bil zelo priljubljen mož in je 30 let opravljal službo grobarja. Marsikoga je potolažil ob grobu, dokler niso njega položili v krsto. Zadnje čase je bolehal, pa je bolezni tako Bogu vdano prenašal. Pokojni zapuščena žena ter sinova Franca in Valentina, ki je cerkovnik v Trbovljah. Pokopali ga bodo danes ob 10 popoldne. Naj mu bo Večni dober plačnik! Svojem pa izrekamo naše iskreno sožalje!

se glasi pozdrav na Škotskem, v deželi, kjer 8 mesecev v letu de-
žuje. Toda 12 mesecev v letu uživa
Škoti odlični nov bonbon

505 S CRTO,
ki je tam kakor tudi po ostale-
m svetu poznan in priljubljen

**505
BONBON EVROPE**
izdeluje pri nas samo »UNION«, ZAGREB

— Slovenska straža v Ljubljani ima v nedeljo, dne 29. t. m. ob pol 10 popoldne svoj prvi redni občni zbor v posvetovalnici KTD (Jugoslovanska tiskarna) in ne v Rokodelskem domu — a sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika ustanovnega občnega zbora, 2. poročila odbornikov, 3. volitve novega odbora, nadzorstva in razsodišča, 4. predlogi in sklepi, 5. službenosti. — V primeru nezadostne udeležbe bo občni zbor čez pol ure ob vsaki udeležbi. Ker je narodnoobrambno vprašanje pri nas prav zadnji čas najbolj pereče in važno, prosimo nujno vse prijatelje »Slovenske straže«, da se našemu vabilu odzovejo zanesljivo! — Odbor.

— Groblje vabijo! V soboto, 4. junija ob pol 9 zvečer in na binkoštno nedeljo, 5. junija ob 3 popoldne bo na velikem samostanskem dvorišču v Grobljah uprizarjena veličastna verska igra »Slehenik« ki sta jo po starodavni verski igri priredila Hugo Hofmannsthal in Oton Župančič. Igra bo uprizarjena z velikim številom igralcev, z godbo, petjem, orglami itd. Oder bo krasno urejen in tako prirejen, da bo igra vidna z vsega dvorišča. Dobrodošli so bodo porablili za popravno znane cerkve v Grobljah. Kdor hoče videti nekaj res lepega in veličastnega, naj pride v Groblje 4. ali 5. junija. Prometne zveze so zelo ugodne. Železniško postajališče na mestu. Za Ljubljane bo to najlepši in najcenejši izlet. Pridite!

— Prešernova kočna na Stolu bo od 28. maja naprej stalno odprta in oskrbovana

— Izpremembo rodbinskega imena je dovolila banska uprava dravske banovine Janezu Poplatnik. pristojnemu v občini Velika Nedelja, v Tožak.

— Prepovedan tisk. Službene novice št. 116 objavljajo, da je drž. pravdnstvo v Zagrebu pre-

povedalo prodajati in razširjati št. 2 časopisa »Novi student«, dalje knjigo »Almanah hrvatskih sveučilištaraca«, št. 9 lista »Lička sloga« in letak »Bratska gospodarska sloga i seljačka sloga pro-glas«. Tiskano vse v Zagrebu.

— Nove telefonske relacije je dovolilo ministarstvo pošte med nekaterimi mesti v Sloveniji z mesti v Grčiji, Italiji in Nemčiji. Nove proge in pristojbine so razvidne iz priloge »Službenih novic« št. 116, stran 694—695.

— Huda prometna nesreča se je v sredo pri-petila v Starem trgu pri Trebnjem. Hlapec Franc Novak iz Sv. Helene pri Mirni se je peljal na vozu, v katerega je bilo vpreženih par konj, proti Trebnjem. Ko se je pa bližal konjsma avto, ki je vozil s hitrostjo 30—35 km, z nasprotni strani, sta se konja spasila, se iztrgala vpregi in pobeg-nila. V zadnjem trenutku se je avtomobil hotel iz-ogniti, kar je pa povzročilo nesrečo, da se je pre-kuenil v cestni jarek. V vozilu sta sedela mož in žena, zadnja je pa tako nesrečno padla naprej, da si je ob oknu poškodovala glavo in razrezala obraz; tudi hlapec je dobil poškodbe na roki. Obema je nudi prvo pomoč zdravnik g. dr. Ciril Dereani. Ponesrečenko so takoj odpeljali v ljub-ljansko bolnišnico.

— Kronična zapeka in njene slabe posledice, posebno pa motnje v prebavi, se morejo preprečiti z že davno preizku-sanim sredstvom za čiščenje, z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ki se tudi po daljši porabi izkazuje kot zelo odlična. Oni, ki bolehalo na želodcu in čreveh, pa pijejo »Franz-Josefovo« vodo, so zelo za-dovoljni z okusom kakor tudi z njenim učinkom.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Zdravilišče Slatina-Radenci je bilo zaradi povodnj en dan zaprto. Sedaj je pa zopet vse v najlepšem redu, na kar opozarjamo vse, ki nameravajo v Slatino-Radenci iskati zdravja in počitka.

— Milijoni za javna dela. Vprašanje regula-cije Mure se mora, kakor so dokazale prav zadnje katastrofalne povodnji, rešiti. Regulacija reke po-časi napreduje. Sedaj so razpisana gradbena dela za premostitev Mure pri Petanjcih v tiru bano-vinske ceste med Grabanošem—Radenci in Gede-rovc. Dela za premostitev Mure so proračunana na 4.997.646 din. Licitacija za oddajo del je raz-pisana za 30. junija ob 11 na tehničnem oddelku banske uprave. Stroški za preložitve banovinske ceste Podvin—Lesce so proračunani na 8.445.205

Najnovejši in najzabavnejši pevski film
sezone! Z njim je prekosila zname-
nita in priljubljena

Marta Eggerth

svoje nepozabne filme »Škrjanček
poje«, »Clo-Clo« itd.

Za smeh in zabavo skrb:

Hans Moser, Paul Hörbiger,
Theo Lingner, Lucie Englisch

Kino Union

Telefon 22-21

Gary Cooper kot dvojnik legendarnega modrobradca; Claudette Colbert kot njegova osma in zadnja žena v duhoviti in veseli filmski komediji

Osma žena modrobradca

Danes premiera!

KINO MATICA Telefon 21-24

Ljubljana

V soboto, dne 28. maja 1938

Gledališče

Drama. Sobota, 28.: Pokojnik. Znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, 29.: Zdraga nad zdrago. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Ponedeljek, 30.: Ženitev. Red Sreda. — Torek, 31.: zaprto.

Opera. Sobota, 28.: Rigoletto. Red A. — Nede-lja, 29.: Trubadur. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. — Ponedeljek, 30.: zaprto. — Torek, 31.: zaprto.

Ure, zlatnino za birmo

najceneje pri

A. Fuchs, Židovska ulica 3

Prireditve in zabave

»Slovenska scena mladih« priredi s sodelova-njem Ruske kolonije 10. julija zabavni umetniški večer na prostem. Nastopili bodo priznani umet-niki. Vsa cenjena društva prosimo, da upoštevajo ta datum t. j. 10. julij, pri svojih prireditvah.

Sestanki

Iz Legije koroških borev. Krajevna organi-zacija Legije koroških borev v Ljubljani ima v soboto, dne 28. maja ob 20 članski sestanek v gostilni pri »Sokolu«, Ljubljana, Pred Škofijo 18-I. Sestanek je zelo važen, zaradi česar je udeležba obvezna.

Cerkvena glasba

Cerkev M. B. v Križankah. Jutri slovesno praznovanje Marije Pomočnice kristjanov. Ob pol 11 slovesna sv. maša. Izvaja se: Missa solemnis z orkestrom, zl. Josip Gruber. Graduale Virga Jesse floruit, zl. A. Foerster. Ofert. Ave Maria, zl. K. Greith. K blagoslovu: Tantum ergo, zl.

St. Premrl. Po maši: Marija, kako si lepa, z. P. H. Sattner.

Naše dijaštvo

Pevska vaja, zadnja v tem šolekem letu, za akad. službo božjo pri oo. frančiškanih po drevi od 6 do 7 in v nedeljo od 10 do 11. Pridite vsi! Pri vajah se bomo končno pomenili o našem iz-letu, ki ga priredimo v nedeljo, 29. maja popoldne.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič.

Poizvedovanja

Zgubila se je v sredo zvečer od Prečne ulice do Vidovanske ceste zlata damska ura. Pošten najditelj se naproša, da jo proti nagradi odda v trgovini Pauschin in Wolfovi ulici.

Na praznik se je izgubila boja na pokopališču ali po poti do tramvaja. Pošten najditelj se prosi, da jo odda proti nagradi: Cesar, Gosposvetska ce-eta 10.

Nalagajte svoje prihranke v Mestno hranilnico v Mariboru

Prevoz trupa sv. Andreja Bobola skozi Ljubljano

Po poročilu iz Rima bodo prepeljali svetega mučenca Andreja Bobola D. J. iz Rima na Poljsko v Varšavo. Vlak s telesom svetnika bo dospel 10. junija ob 12.30 v Ljubljano na gl. kol.

Ker se bo vlak zadržal v Ljubljani eno uro, prijazno vabimo vse občinstvo, da na primeren način počasti slovenskega mučenca in zaščitnika Poljske. — Način te počastitve se bo naznanil pozneje.

KINO KODELJEVO Telefon 41-64

Danes ob pol 9. in jutri ob pol 9. uri dva vefilma:

Borba za dete

Willy Bürgel — Lilian Harvey

Dodatek Shakespeare-jeva komedija:

Kar hočete Elisabeth Berger

1 Otvoritev 1. slovenskega treznostnega tedna. Slavnostna otvoritev 1. slovenskega treznostnega tedna bo v nedeljo, 29. maja ob 10 popoldne v dvorani akademskega doma na Miklošičevi cesti. Pripravljali odbor Lige »proti alkoholizmu« naj-vjudneje vabi in prosi vsa ona društva, ki jih zadeva in zanima reševanje slovenskega treznost-nega vprašanja, da pošljejo k otvoritvi svoje opol-nomočene delegate, obenem pa poziva tudi ostalo slovensko javnost, da se otvoritve udeleži. Pri-pravljali odbor Lige proti alkoholizmu.

1 Križanska moška in mladeniška kongregacija obhaja jutri v nedeljo svoj prvi glavni družbeni praznik. Slovensko duhovno opravilo jutraj in po-poldne ob šestih. Med jutranjo sv. mašo skupno obhajilo.

1 Bojevnik. V nedeljo, dne 29. t. m. se zbe-remo ljubljanski in okoliški bojevnik v prele-pem Rožniku, da počastimo spomin naših v sve-tovni vojni umrlih tovarišev in da se pogovorimo o bojevnikiških načelih. Ob 9 popoldne bo daroval sv. mašo predsednik Zveze preč. g. Mirko Ratej in imel tudi cerkven govor. Pevaj bojevnikski bodo med sv. mašo peli. Po maši bo na prostem pred cerkvijo zborovanje s sledečim sporedom: 1. Otvoritev zborovanja po predsedniku Zveze bojevnikov g. Mirko Rateju. 2. Petje: »Oj ta soldaški bobenc. 3. Govor o namenih Zveze bojevnikov (govori taj-nik Zveze g. Lukež Rudolf). 4. Počastitev v sve-tovni vojni umrlih bojevnikov (govori odbornik Zveze ravnatelj g. Rajko Stojce). 5. Petje: »Oj

Doberdob«). Vabljeni so vsi člani, prijatelji in svoji iz Ljubljane in okolice.

1 Za zgradbo dečjega zavetišča v Trnovem, ki bo veljalo okrog 2.500.000 din in stalo ob mestni drevesnici, kjer je bil nekdanji soleki vrt, je mestna občina ljubljanska razpisala težaška, zidarska, železobetonška ter krovaška dela v »Službenem listu« z dne 28. t. m.

1 Lepe in dobre moške obleke lastnega iz-delka priporoča po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

1 Do 400 kg morskih rib. Včerašnji petkov trg je bil srednje živahen. V mesto je bilo večeraj uvoženih do 400 kg raznih morskih rib. Zaradi lepega vremena in mirne noči je bil lov okoli Senja in oloka Prviča prav dober in bogat. Okoli Sušaka je bil lov slab. Na trgu je bilo večeraj prav mnogo sardel. Zelo so se pocenile skuše. Pred 14 dnevi so bile po 26 din kg, večeraj so jih pro-dajali po 14 din kg. Male sardale po 12, velike po 14 din. Zobateci 36, osliči 30, lubini 40, linji 28, trilje 40 din za kg. Domače sladkovodne ribe imajo stalno ceno. Škuhe 16, postrvi 40 din. Iz Bosne in iz hrvatskih rek so bili pripeljani lepi, veliki raki. Po velikosti so bili od 3—7 din kom. Na trgu je bilo tudi nekaj rakov iz Loške doline. Bili so po 3 do 4 din kg.

Ali že veste, da dobite sardine tovarno

„NEPTUN“

ki so prvostalne kvalitete, po neverjetno znižanih cenah v delikatesni trgovini

RAFKO KORETIČ

Aleksandrova cesta 4, poleg »Daj-Damac«

Oglejte si nizke cene v izlozbah!

1 Barjansko okrožje ZFO priredi v nedeljo, dne 29. t. m. ob 8 zjutraj na Stadionu športne tekme, in sicer iz tvarine, predvidevane v »Dopisih« za mesec marec. Tekmovanja naj se udeležijo tisti odseki, ka-re smo o tekmah obvestili. Tekmovati mora vsak član, ki je položil zaobljubo. V primeru slabega vre-mena tekem ne bo.

Maribor

m Posle predsednika okrožnega sodišča v Ma-riboru je prevzel kot začasni vodja najstarejši sodnik na okrožnem sodišču viš. sodni svetnik Josip Lenart.

m Majniški govori v stolnici: V nedeljo, dne 29. maja: V bližini presvete Evarhiste (Peter Pribožič); v ponedeljek, 30. maja, Nebeško mate-rinstvo (dr. Ivan Zagar); V torek, 31. maja bo sklep majniških pobožnosti. Ob 18.45 rožni venec, ob 19. je sklepni govor, ki ga ima prof. Pavel Živornik, nato pete litanije z zahvalno pesmijo.

m Zanemljive najdbe na starem židovskem po-kopališču. Glavni trg v Mariboru se je izkazal kot pravcata zakladnica za razne zgodovinske zani-mivosti. Zlasti jugovzhodni del trga je bogat na teh najdbah. Večraj so delavci mestne pifarnice, ki polagajo vzdolž Osetovih hiš nove plinske cevi, našli pri kopanju zopet na ostanke starega židovskega pokopališča. Izkopali so cel kup člove-ških kosti, na katerih pa so odkrili zanimiva znamenja. Ta znamenja so v kosti vrezana in sicer obstojajo iz raznih znakov, eno pa celo iz križa. Kako so nastala ta vrezana znamenja na človeških kosteh, ki že stoletja počivajo v zemlji, je zaenkrat uganka.

Pogreb blagopokojnega Ivana Kežarja, biv-šega mestnega svetnika in člana časnega na-rodnega predstavnika, je bil v četrtek popoldne na Pobrežju. Pokojnika je spremlilo na poslednji poti izredno veliko ljudi. Med pogrebi je bil tudi senator dr. Schaubach, zastopstvo mestnega sveta,

narodnih železničarjev, ob odprtem grobu pa sta govorila zastopnik občine mestni svetnik dr. Miller in zastopnik narodnih železničarjev škerjanc iz Ljubljane. Mariborski pevci so pod vodstvom učitelja Horvata peli žalostinke, godba »Dravec« pa je zaigrala žalni koral.

m Žetev smrti. V Tvrniški ulici 20. je umrla soproga strojnega nadzornika Apolonija Treven, stara 59 let; v Boltenčevi ulici 6. v Studenih je pokosila smrt 20 letno šiviljo Elfrido Dunst; Ob brodu št. 3. je umrl upokojeni železničar Ivan Fatur, star 53 let. Naj počivajo v miru!

m Požar v Slovenskih gorah. Ob treh ponoči je izbruhnil požar v Zg. Zerjavcih v Slov. gor. Rdele je nebo nad domačijo posestnika Janeza Divjaka. Goreti je začel hlev, ki je bil lesen in pokrit s slamo. Poslopje je zgorelo do tal, uničena je tudi krma, poljedelski stroji, orodje in le z največjo težavo so se rešili živino. K sreči so prihiteli na pomoč gasilci od Sv. Lenarta, ki so obvarovali sosednja poslopja pred katastrofo. Ško-da je znatna ter je le deloma krita z zavarovalnino.

m Kopalniško zdravljenje invalidov. Tudi letos bodo imeli invalidi pravico do brezplačnega zdravljenja v kopalniščih. Invalidi, ki se za to zanimajo, naj se čimprej javijo v mestnem vojaškem uradu na Slomskem trgu št. 11, soba št. 3, kjer obdajo vsa točnejša navodila.

m Bevardi je hotel pobegniti. Mladi roparski morilec Ivan Bevardi je spravil v četrtek popoldne na noge vse osebe mariborske jetnišnice s svojim drznim poskusom bega. Bevardi, ki ga hudobnost v zaporu še ni minila, se je nahajal popoldne na izprehodu na dvorišču jetnišnice. Naenkrat pa je z bliskovito naglico skočil iz kroga jetnikov in že se je povzpel na dva in pol metra visoko železno ograjo, ki obdaja prostor za izprehajanje, ter jo preskočil. Nato se je pognal na visoko ob-zidje, ki loči jetnišnico od zunanjega sveta. Poleg uradniškega poslopja se nahaja na notranji strani obzidja žleb, po katerem je začel begunc plezati. Bil je že skoraj na vrhu, ko ga je dohitel paznik, ki se je pognal od tal ter k sreči zagrabil Bevar-dija za nogo ter ga potegnil nazaj. Medtem so prihiteli še drugi pazniki ter so besnečega morilca s težavo ukrotili. Sedaj so Bevardija okovali v težke verige, tako da mu bo veselje do bega poteklo. Na vprašanje, zakaj je hotel pobegniti, je odgovoril Bevardi, da se je hotel vreči pod vlak.

Gledališče

Sobota, 28. maja, ob 20: »Sreča d. d.« Red C. Nedelja, 29. maja, ob 20: »Dalibor«. Ob rojstnem dnevu predsednika CSR. Zadnjič. Znižane cene.

Vloge v bankah l. 1929-37

Zveza narodov je pravkar izdala dve publikaciji o denarnem položaju na svetu in o trgovskih in centralnih bankah. S tem se nadaljuje serija tozadevnih publikacij, ki se je začela leta 1931 s knjigo Les banques commerciales 1913-1929, do najnovejšega časa. Iz prve knjige posnemamo naslednje podatke o gibanju vlog pri trgovskih bankah v posameznih državah. Pri tem je vzeta višina vlog v letu 1929 kot 100 tako, da je naslednje številke za leta 1933, 1936 in 1937 smatrati za indekse številke. Tako je značilo stanje vlog (skupno stanje vlog: knjižice in tekoči računi a vista in vezani):

Evropa:	1933	1936	1937
Anglija	108	124	125
Belgija	62	62	—
Čehoslovaška	91	94	—
Danska	100	110	112
Estonska	77	141	156
Finska	100	115	184
Francija	96	84	89
Grčija	98	105	113
Italija	79	85	97
Holandija	74	71	—
Letonska	47	131	200
Litva	89	89	107

Anglija - naš najboljši odjemalec v aprilu

Statistični podatki za april o naši zunanji trgovini kažejo, da je znašal ta mesec naš izvoz v Anglijo 117 milij. din. Vsa naša izvoza v Anglijo je znašala letos 82,0. februarja 48,7 milij. din. Od vsega izvoza v Anglijo je bilo aprila 98,544 ton koruze za 97 milij. din, ker je Argentina prenehala z dobavami koruze. Skupno je naš izvoz v Anglijo narasel od 125,4 milij. din v prvih 4 mesecih lani na 225,6 milij. din v prvih 4 mesecih letos.

Razvoj naše zunanje trgovine z najvažnejšimi državami v prvih 4 mesecih letos in lani kažejo naslednje številke (v milij. din):

	uvoz		izvoz	
	1937	1938	1937	1938
Nemčija	487.8	565.5	436.3	394.4
Anglija	110.6	172.7	125.4	225.6
Avstrija	147.1	151.8	281.2	213.2
Italija	179.5	142.0	154.5	114.4
ČSR	179.5	200.5	183.1	82.2

Ugodnosti za razstavljalce in obiskovalce velesejma

Na velesejmu bodo sodelovali razstavljalci iz Jugoslavije in razstavljalci dvanajstih tujih držav. Predvsem bodo razstavljeni izdelki jugoslovanske industrije, od inozemskih trgov pa bodo razstavljale one, ki izdelujejo blago, katero se v Jugoslaviji ne proizvaja, ali pa vsaj ne v zadostni meri. Inozemsko razstavno blago uživa to olajšavo, da zanj pri dostopu v Jugoslavijo ni treba plačati uvozne carine v gotovini, ampak za isto jamči uprava velesejma. V kolikor razstavno blago ni prodano, je prevoz blaga na odhodno postajo po zaključenem velesejmu brezplačen. To velja za vse države z edino izjemo Nemčije, kjer taka olajšava za razstavno blago ni predvidena. Obiskovalci Ljubljanskega velesejma, ki pridejo iz inozemstva, dobe pri jugoslovanskih konzulatih brezplačen vizum, v kolikor jim je ta potreben, če se izkažejo za legitimacijo Ljubljanskega velesejma. Vsi udeleženci Ljubljanskega velesejma imajo na jugoslovanskih železnih 50% popust. V Ljubljano morajo potovati od 30. maja do 13. junija, nazaj pa od 4. do 18. junija t. l. Popust so dovolile tudi sledeče države: Nemčija 25%, na bivših avstrijskih železnih 25-33 %, Bolgarija 50%, Grčija 25%, Madžarska 25-33 %, Italija 30%, Poljska 33%, Romunija 25%, Čehoslovaška 25%, Švica 25%. Na parobrodih jugoslovanskih parobrodskih družb se plača »razred za razred« to se pravi, plača se karta nižjega razreda in se vozi v višjem razredu, Zetska plovidla pa je dovolila 50% popust. Na parobrodih velja olajšava za potovanje v Ljubljano od 20. maja do 13. junija, za povratek pa od 4.-20. junija. V zrakoplovnem prometu velja 10% popust. Razstavni prostor Ljubljanskega velesejma, ki bo do celca zaseden, obsega 40.000 m² površine. Same razstavne zgradbe imajo 8000 m² prostora, v primeru izraženo je to 4 km dolga in 2 km široka pot samih lepih zanimivih razstav. Ljubljanski velesejmu Vas vabi.

— Vid vaših oči si obvarujete le z optično čistimi brušenimi stekli, katere si nabavite pri strokovnjaku Fr. P. Zajcu, izprašanem optiku, Stari trg 9, Ljubljana.

Na „Lovčenu“ okrog Balkanskega polotoka

X.

Skozi Dardanele v Istanbul.

17. maja.

Iz Pireje, oz. Aten smo se vozili voo noč in skoraj ves dan na odprtem Egejskem morju, le v zadnjem delu smo v daljavi videli otok Lesbos, ter zavili ob Tenedosu pred Dardanele, ne da bi videli v daljavi razvaline stare Troje, ki so včasih vidne. Toda v tem hipu nas ni zamikal Homer in njegova božanstvena pesem o Troji, temveč pomorske bitke za časa svetovne vojne, ko je v teh vodah našlo svoj grob toliko ladij in toliko ljudi, na kar opominja še sedaj veliko angleško pokopališče na levem vzhodu v Dardanele, in malo dalje turško. Veliki obeliski opominjajo potnike, ki danes v miru plovejo skozi to morsko ozono, da je nekoč tu divjala smrt in najhuša borba za posest tega ključa za Carigrad, ki odpira pot v Črno morje oz. iz njega v Egejsko. Nad grobom bojnih ladij plavamo proti mestu Čamak-Kalé, kjer je najozibljiva širina Dardanel in kjer nam velik napaj na hribu, viden že od daleč, pove, da so 18. marca 1915 prenehale borbe za Dardanele, ki so ostale v turških rokah. Na obeh straneh obale so vidne utrdbe in kasarne in v najnovejših pogodbah je Turčiji dovoljena tudi najmočnejša topovska obramba obale. Nobena ladja ne bo mogla mimo brez nadzorstva in dovoljenja Turčije. Plovemo v Marmarsko morje, v to mirno, tiho, resnično morje kot iz marmora, kakor sem ga občutil v pozni nočni uri na krovu, zroč v brezvezovno gladino, bleščajočo se vso v rahlo zastrti mesečini... Toda, ko smo v jutru pristajali v Carigradu, ali sedaj Istanbulu, smo bili prikrašani za najlepšo panoramo na svetu: megla je zakrivala pogled in le

Evropa:	1933	1936	1937
Madžarska	77	77	82
Nemčija	58	55	60
Norveška	79	84	90
Poljska	48	51	60
Portugal	80	92	—
Romunija	45	50	—
Švedska	104	110	115
Švica	96	88	92
Jugoslavija	66	59	62

Iz teh podatkov vidimo, da je bila bančna kriza v večini držav premagana, saj izkazuje vloga večinoma že napredek od 1933 na 1936. Še bolj pa je razvidno napredovanje od 1936 na 1937, v kolikor so do sedaj že na razpolago podatki za 1937. So pa še številne države v Evropi, kjer so vloga še daleč za nivojem leta 1929. To sta predvsem Poljska in Romunija. Na Poljskem je treba upoštevati, da je med tem časom znatno narasla višina vlog v hranilnicah in državnih zavodih, trajnejšega značaja pa je bančna kriza v Romuniji.

Monnaies et banques 1937-38 I. del: Aperçu de la situation monétaire. II. Les banques commerciales et centrales.

Stanje naših kliringov

Po podatkih Narodne banke z dne 22. maja je bilo stanje naših kliringov naslednje (v oklepajih razlika v primeri s stanjem dne 15. maja):

Aktivni kliringi: Italija stari 19.391.404 (— 424.009) lir, novi 125.521.872 (+3.601.423) din, Nemčija 9.782.874 (— 900.698) mark, Poljska 11.580.558 (— 897.964) din, Bolgarija redni račun 781.843 (+513.408), turistični račun 392.895 (— 700) din, Turčija 12.345.399 (+202.917) din in Španija 2.855.874 (+2.886) pezeta.

Pasivni kliringi: Švica 2.734.494 (+108.200) frankov, Čehoslovaška 134.001.315 (— 9.280.086) kron, Belgija 3.022.863 (— 2.967) belg, Romunija 10.376.809 (— 294.905) din in Madžarska 38.415.232 (+1.370.906) din.

Stanje Narodne banke

Dne 22. maja 1938 je bil izkaz Narodne banke naslednji (vse v milij. din, v oklepajih razlika v primeri z izkazom za 15. maj):

Aktiva: zlato v blagajnah 1.800,4 (+ 0,64), zlato v inozemstvu 26,46 (+ 0,5), skupna podlaga 1.826,9 (+ 1,1), devize izven podlage 303,27 (plus 6,64), kovani denar 450,67 (+ 12,3); posojila: menična 1.310,3 (— 4,7), lombardna 244,26 (minus 1,56), skupno 1.554,6 (— 6,24), prejšnji predjudni državi 1.640,77 (+ 0,4), razna aktiva 2.267,7 (— 1,3).

Pasiva: bankovci v obtoku 5.833,4 (— 72,5), drž. terjatve 72,8 (+ 18,96), žirorazčuni 1.547,2 (— 39,66), razni računi 1.047,136 (+ 90,8), skupno obveznosti po vidu 2.667,1 (70,1), razna pasiva 356,86 (+ 16,17).

Obtoč bankovcev in obveznosti po vidu 8.500,5 (— 2,4), skupna podlaga s primom 2.347,55 (plus 1,46), zlato v blagajnah s primom 2.313,54 (plus 0,8), skupno kritje 27,61 (27,59)%, od tega samo z zlatom v blagajnah 27,21 (27,19)%.

Pogajanja z Nemčijo, ki so trenutno v Berlinu, bodo po vestih iz Belgrada zaključena v soboto 28. t. m.

Francoska delegacija v Belgradu. V petek je prišla v Belgrad francoska delegacija za trgovinska pogajanja. Pogajanja se bodo začela v soboto 28. t. m., našo delegacijo vodi g. dr. Sava Obradović, načelnik ministrstva trgovine in industrije.

ABBZIA (ITALIJA)

EDEN HOTEL

ZENTRAL

ob morju

Polni pension od Lit. 40/-

Posebni prospekti na željo

ZDRAVILIŠČE

IN PENSION

Lastna plaža pred hišo -

DR. HORVAT

Najmodernejši komfort

PORTOROSE (ITALIJA)

HOTEL PORTOROSE

HOTEL RIVIERA

Direktno ob morju - lastna

plaža - tek. voda - pension Lit. 27-40.

Povišanje italijanskih uvoznih carin za živino. Z 20. majem so bila ukinjena znižanja uvoznih carin za živino in proizvode, uvedena dne 6. oktobra 1938. Tako znašajo sedaj uvozne carine za vose 85, bike 85, krave 85, junce 85, teleta do 300 kg 106, nad 300 kg 90, nepredelano meso sveže in hlajeno 200, zmrazjeno: goveje 140, ostalo 200, svinjska mast 150 in slanina 180 lir za kvintal.

Zastopstvo poljskih železnic v Belgradu. Poljska je ustanovila v Belgradu predstavništvo svojih državnih železnic, ki bo obenem tudi zastopstvo pristanišča Gdinin. Predstavništvo načeljuje ravnatelj g. B. K. Zipper.

Podružnice Pošte hranilnice v Splitu in Dubrovniku. V začetku tega meseca bi se imeli osnovati novi podružnici Pošte hranilnice v Splitu in Dubrovniku. Kakor pa sedaj poroča »Vreme«, je otvoritev teh podružnic iz tehničnih razlogov zaustavljena.

Nova podružnica Narodne banke v Šabcu. V nedeljo je bila svečano otvorjena nova zgradba podružnice Narodne banke v Šabcu v prisotnosti guvernerja banke dr. Milana Radosavljeviča in drugih članov bančne uprave in uradnika.

Tudi primorska banovina je uvedla cestno doklado. Z novim proračunom 1938-39 je tudi primorska banovina uvedla 5% nadomestno cestno doklado namesto odkupa in obveznosti osebnega dela. To je doslej že druga banovina, ki ima cestno doklado 5%. Naša banovina jo ima tudi 5%.

Več sladkorne pese smo letos zasadili. Mednarodna zveza za statistiko sladkorja objavlja podatke o površini, zasajeni s sladkorno peso. Iz teh podatkov je videti, da cenijo površino, zasajeno v naši državi leta 1937 na 14.000 ha, za 1938 pa znaša cenitev 29.000 ha. V Evropi je znašala površina leta 1937 1.387.000 ha, 1938 1.419.000 ha. Računa se, da bo delo v kampanji 1938-1939 v naši državi 7 tvornic (1937-1938 8), v vsej Evropi pa 571.

Naknadni ugoditveni narok Vzemljene pomoči. Okrožno sodišče v Ljubljani odreja pri Vzemljene pomoči, reg. pom. blagajni v Ljubljani, naknadni narok za pretes naknadno prijavljenih in onih terjatev, ki se bodo morebiti do tega naroka še prijavile.

Borza

Denar

Dne 27. maja.

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt nespremenjen: v Ljubljani na 238 denar, v Zagrebu in Belgradu na 237,20-238,80.

Avstrijski šiling je že včeraj popustil v Belgradu, danes pa je ponovno popustil v Ljubljani na 8,85-8,95, v Zagrebu pa celo na 8,65-8,75, še bolj pa v Belgradu na 8,45-8,55.

Grški boni so beležili v Zagrebu 28,40-29,10, v Belgradu 28,75 blago.

Nemški čeki so ostali nespremenjeni na 14,40 do 14,60.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1.379.328, v Belgradu 2.609.000 din. V efektih je bilo prometa v Belgradu 922.000 din.

Ljubljana - tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2413,16-2427,76
Berlin 100 mark	1754,03-1767,99
Bruselj 100 belg.	736,70-741,76
Curih 100 frankov	996,45-1003,52
London 1 funt	216,00-218,06
Newyork 100 dolarjev	4342,25-4378,57
Pariz 100 frankov	121,02-122,46
Praga 100 kron	151,83-152,94
Trst 100 lir	229,05-232,13

Curh. Belgrad 10, Pariz 12,155, London 21,71, Newyork 439, Bruselj 73,90, Milan 23,09, Amsterdam 242,05, Berlin 176, Dunaj 42, Stockholm 111,90, Oslo 109,075, Kopenhagen 96,90, Praga 15,25, Varšava 82,50, Budimpešta 86,25, Atene 3,95, Carigrad 3,50, Bukarešta 3,25, Helsingfors 9,59, Buenos-Aires 114,25.

Vrednostni papirji

Ljubljana. Državni papirji. 7% inv. pos. 99,25-101,25, agrarji 63-64, vojna škoda promptna 484-485, begl. obv. 92,50-93,50, dalm. agrarji 92-93, 8% Bler. pos. 98,75-100,75, 7% Bler. pos. 94-95,50, 7% pos. DHB 99-100,25, — Delnice. Narodna banka 7300-7400, Trboveljska 205-210.

Zagreb. Državni papirji. 7% inv. pos. 99-100,50, agrarji 62,50 denar, vojna škoda promptna 483-485, begl. obv. 92,50-93 (92,50), dalm. agrarji 92,25-92,75, 4% sev. agrarji 62,50, 8% Bler. pos. 99,25-99,50 (99,50), 7% Bler. pos. 94,12-95, 7% pos. DHB 99,50-101, 7% stab. pos. 99,25 denar. — Delnice. Narodna banka 7300 denar, Priv. agrarna banka 228 denar, Trboveljska 205-215, Gutmann 61-65, Osj. sladk. tov. 120 blago.

Belgrad. Državni papirji. 7% inv. pos. (100), agrarji 63 denar, vojna škoda promptna 483,50-484 (484,50, 483,50), begl. obv. 93-93,50, dalm. agrarji 92,25-92,75 (92,50), 8% Bler. pos. 98,25 denar, 7% Bler. pos. 94,25 denar, 7% pos. DHB 100 denar, 7% stab. pos. 99,25 denar. — Delnice. Narodna banka 7325 blago (7300), Priv. agrarna banka 230-231.

bojevit predniki, temveč Evropo v Turčijo. In ta preporočil se kaže v drugem muzeju, ki se pred kratkim ni bil muzej; namreč na bivši »sportie«, na dvoru mogočnih sultanov Dolma bakča-seraj. Sultanov dvor spada med najrazkošnejše cesarske rezidence, pravijo, da je bil samo ruski dvor mogočnejši: zgradili so ga leta 1853 v novem delu mesta Pera, dočim je stari bil v Stambulu. Ogromna bela palača, zbirka palač: delovne, sprejemne in harema. Sprejemna dvorana sama je razkošje zase, svetilnice z ogromno kupolo, stebrišče, obloženo z zlatom, razkošen cvet: ena sama čudežna svetna ornamentika, resnično pozorišče pravilice iz »Tisoč in ene noči«.

Kljub vsemu zlatu in oblikovnemu razkošju je sultanov dvor odraz istega umetnostnega okusa, ki je bil v XIX. stol. v velikem opadanju: zaključeval je dobo posnemovalcev, ni pa se še dvignil v nov izvirni ustvarjajoči pogon. Zato sem kmalu nehaj občudovati dvorano in zanimanje posvetil muzeju v njej: starim izkopanim, ki jih odkrivajo moderni turški arheologi, zbirki starih turških rokopisov, čudovitim incunabulam, še čudovitejši rezbariji iz avile in morske trave, predstavljač v obliki knjižne plastike ves gozd e pitkič; skušal sem razbrati statistiko posameznih področij moderne turške državne politike, vojske, aeronavtičke, mladinske organizacije, industrije itd., kar je razvidno iz tabel.

Tu je nova Turčija, kakor jo vidimo v Istanbulu na ulici: mogočen promet, v katerem smo se dvakrat z družbo izgubili (uniformirana barva takšnih vsekakor ni praktična), moderno življenje, evropski način vsespoved, ko nisem videl niti enega fesa, razen na glavi hodče, ko je šel za sprejemom mrtveca, ki ga pokopavajo v Istanbulu še popolnoma na arhaičen način brez rakve, prav tako kot pri nas v Mostarju. Na zunaj: nova Turčija, na znotraj: kdo ve kaj?

Portorose
(Oddaljeno 1 uro od Trsta)

BROM - JODNA SOL - KOPELI
OBALNE KOPELI

Palace Hotel

HISA PRVEGA REDA (200 sob)
ZMERNE CENE PENSIONU

Sport - Družabnost - Odpočitek

Pojasnila:
PALACE HOTEL
PORTOROSE
(Trieste)

Zitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. 220-222, srem. 220-222, ban. 215-220, bč. potiska 222-226. — Moka: bč., ban. 0g 0gg 325-335, 305-315, 285-295, 265-275, 225-235, 125-130, srem., slav. 0g 0gg 322,50-332,59, 302,50-312,50, 282,50-292,50, 262,50-272,50, 222,50-232,50, 125-130. Tendence prijazna. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bč., bč. okol. Sombor 220-222,50, gornja bč., sred. sav. 222-224, ban. 218-220, gornja ban. 220-222,50, bč. ladja Kanal 225-227, bč. ladja Begej 228-230, bč., ban. Tisa šlep 228-230. — Koruza: bč., sred. 114-116, bč., srem. junij 115-117. — Moka: bč. 0g 0gg 330-340, 310-320, 290-300, 270-280, 240-250, 125-130. — Otrobi: bč., sred. 117,50-122,50. Tendence prijazna. Promet 26 vagonov.

Iz Julijske krajine

Renče. (Nova sv. maša.) V nedeljo, 12. junija bomo imeli pri nas novo sv. mašo. Pel jo bo g. Ladislav Piščanec, nečak našega župnika in dokana g. Valentina Pipana. Vsi se je veselimo in se nanjo pridno pripravljamo. Ker že 60 let v naši fari nismo imeli nove maše, pričakujemo 12. junij res prav nestrpno.

Sejavec. Nedeljsko branje. Pouk, zgodovina, legende. Novim naročnikom, ki so naročili vseh 8 snopičev, pa jim prvega nismo mogli poslati, ker je popolnoma razprodan, naznanjamo, da se bo prvi snopič na koncu ponatisnil s pomnoženo tvari. Zato smo jim poslali le sedem snopičev. Vsi drugi snopiči, t. j. goriške izdaje od strani 2000 in tržaške izdaje od strani 832 so še v zalogi in lahko še postrežemo. V Ljubljani se delo naroča v Jugoslovanski knjigarni, v Gorici pa pri upravi »Sejavec«, via Don Bosco 28.

Lokavec pri Ajdovščini. (Trideset let posvečenih delu.) V petek, 20. maja je preteklo 30 let, odkar smo sprejeli v svojo sredo g. župnika Henrika Črnigoja. Pomemben dan smo skromno praznovali s tem, da smo se v prav obilnem številu udeležili svete maše. Ubrano petje našega pevskega zbora je slovesnost močno dvignilo. Po sveti maši so dekleta Marijine družbe s primerno deklamacijo poklonile slavljencu šopek cvetlic. Ta nepričakovani dokaz ljubezni in hvalečnosti za globoko gnil. Vsi farani smo mu iz srca hvaležni za vse njegove skrbi in žrtve, katere nosi za nas vso dolgo dobo 30 let. Leta in leta so ga tlačile težave, ki jih je imel z gradbo nove cerkve. — Končno je Bog blagoslovil njegove napore in z združenimi močmi smo pod njegovim očetovskim vodstvom dogradili nov hram božji, ki bo še stoletja govoril o požrtvovalnosti današnjega g. župnika. Vsi mu prav iskreno in priščno kličemo: »G. župnik! Bog Vas ohrani še dolgo let med nami!«

Kojsko. (Sprejem novega župnika.) V ponedeljek, 23. maja smo sprejeli novega župnika g. Ivana Kretiča, ki je dozdaj kaplanoval v Cerknem. Radostna vest o prihodu novega dušnega pastirja je zbrala vso faro na trgu pred župno cerkvijo. Na cerkvenem pragu je novodošlega gospoda pozdravil dosedanj župni upravitelj g. župnik Matelič iz Šmartna. Želel mu je, naj bi dolgo vrsto del plodno in blagoslovljeno deloval v kojski župniji. Nato je novi g. župnik v spremstvu številnih sobratov stopil v cerkev, kjer je imel slovesen blagoslov. Prav iskreno smo molili: Dobri Bog, ohrani nam dolgo let novega duhovnega vodnika v blagor vseh župljanov!

Popravljen križec. Najstarejša posojilnica v goriških Gorah je Kmečka posojilnica v Sebehajah. Vodil jo je skozi 35 let znani družnik in bivši župan Anton Rejec. Pred časom so se širile vesti, da je po njegovi krivdi nastal pri posojilnici primanjkljaj, in zato je g. Rejec zahteval, da vse poslovanje preide posebna komisija. Ta je po natančni preiskavi soglasno ugotovila, da je bilo vse poslovanje g. Rejca v 35 letih dobi njegovega dela povsem neoporečno in da ni o kakem blagajniškem primanjkljaju niti govora. Komisija in vodstvo posojilnice sta sklenila, da se ta častna ugotovitev o poštenem delu objavi.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja drevi ob pol 9 največji peški film »Cvetiči španski bežeg«. — V glavni vlogi Jeanete MacDonald in E. Nelson.

Tržič

V nedeljo, dne 28. t. m. zvečer se obeta Tržiču posebna koncertna prireditev, kakršne so v našem mestu redke. Orkestralno društvo ljubljanske Glasbene Matice priredi s svojim orkestrom koncert, čigar spored je po polovici strogo seriozen, po drugi pa zabaven. Spored navaja v prvem delu duhovno simfonijo danskega skladatelja Hamerika ter trije smesevov našega očjega rojaka, basista Frica Lupse, čigar nastop bo naše občinstvo prav gotovo zelo zanimal. V drugi polovici sporeda pa nastopita solista na kornetu in na ksilofonu, zaključno točko pa tvori Saint-Saensov »Zivaleki karneval«, ki v dovipnih in du

S svetovnega evharističnega kongresa v Budimpešti

57 let svetovnih evharističnih kongresov

Od skromnih početkov leta 1881 so se razvile veličastne manifestacije za evh. Kralja miru

Svetovni evharistični kongres, ki se je te dni zbral v Budimpešti, je 34. po vrstnem redu. Začeli pa so se že leta 1881. Svetovni evharistični kongresi so torej ustanova novejšje dobe. Čeprav je čestitje presvetega Rešnjega Telesa tako staro ko krščanstvo samo, vendar so presveto Rešnje Telo javno začeli častiti in njemu na čast prirediti slovesne procesije šele v srednjem veku. Pobudo za prve početke procesij presv. R. T. je dala leta 1230 pobožna ženska Ivana v Belgiji, ki je bila pozneje tudi prista k svetnicam. Torej so procesije presv. R. T. že celih 700 let stare.

Svetovni evharistični kongresi pa so tisto veliko zbiranje krščanskega ljudstva vseh narodov in držav, ki imajo v glavnem ta namen posebno počastiti predvsem presv. Rešnje Telo. To so velika zbiranja s procesijami presvetega Rešnjega Telesa, ki so nastala šele leta 1881. Zanimivo je, da je tudi za svetovne kongrese presv. R. T. dala pobudo zopet ženska, pobožna Francozinja Marta L. Tamasier, ki je želela, da bi presv. R. T. postalo središče, okoli katerega bi se zbirali vsi narodi sveta. S to žensko skupaj je deloval pobožni Belgijec Filibert Vrau, ki je leta 1906 umrl v Lilleju, dalje škof Mermillod, prelat Gaston de Segur ter red asumpcionistov. V glavnem pa je ženska Marta Tamasier ves čas svojega življenja mislila le na to, kako bi se dali organizirati taki veliki svetovni kongresi. Leta 1878 je njeno delo že v toliko dozorilo, da je svoj predlog že predložila vrhovni cerkveni oblasti v odobritev. Takrat pa je bil položaj katoliške cerkve v vseh evropskih državah tako slab, da misel ni mogla biti takoj izvedena. Šele leta 1881 je bil sklican prvi evharistični kongres, ki je bil sklican v Lilleju. Pa še takrat je bilo mogoče privedi prvi kongres z veliko finančno podporo bogatega katoličana Filiberta Vrau in njegovega brata. Tisti prvi kongres je bil kajpada še silno skromen. Samo iz 9. držav so bili na tem kongresu zbrani zastopniki, ki jih je vseh skupaj bilo le 363. Procesije pa se je udeležilo komaj 4000 ljudi. Vendar je bil s tem led prebit, nakar so ti kongresi nastopili svojo zmagovito pot po vsem svetu.

Že naslednje leto je bil kongres v Avignonu na Francoskem, tretji leto za tem v Belgiji, dve leti nato v švicarskem Freiburgu, nakar sta sledila kongresa v Toulousu in Parizu na Francoskem, leta 1890 pa v Antwerpnu. Po večini

Zgoraj na levi: Pripravljalno zborovanje svetovnega evharističnega kongresa v Budimpešti v industrijski palači v nedeljo, dne 22. majnika.

Zgoraj na desni: Pripravljalni odbor svetovnega evharističnega kongresa na pripravljalnem zborovanju v nedeljo, 22. t. m. Od leve na desno stoje: voditelj KA Miholovič, pater Bavzka, kardinal Szeredi, Huszar, bivši ministrski predsednik, poslanec Krüger, Czupik od KA

Ob strani prva slika: Papežev legat kardinal Pacelli (v sredi) prihaja v Budimpešto. Na desni ministrski predsednik Imredy, ki ga je sprejel

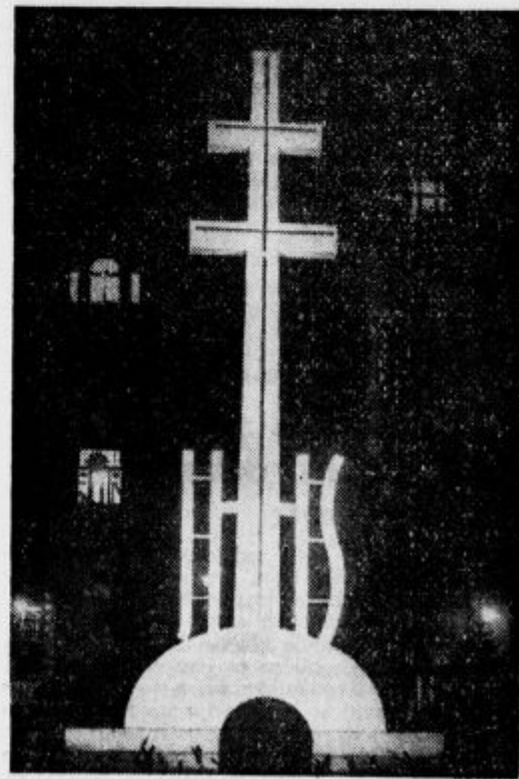
Ob strani druga slika: Razsvetljen križ pred Verižnim mostom žez Donava v Budimpešti

so bili nato vsi kongresi pred vojno na Francoskem. Pač pa je leta 1895 bil kongres v Jeruzalemu, 1905 v Rimu, 1907 v Metz, 1908 v Londonu, 1909 v Kölnu, nakar je bil leta 1910 v Kanadi, leta 1911 v Madridu in 1912 na Dunaju.

Že madridskega kongresa se je udeležilo nad 150.000 ljudi, dunajskega pa že nad pol milijona. Tako so pred vojno rasli ti kongresi. Ko se je l. 1914 zbral svetovni evhar kongres v Lurdu, ga je tam zalotila že svetovna vojna. Med vojno ni bilo prilike za te kongrese ter so se obnovili šele leta 1922, ko se je 26. svetovni evh. kongres zbral v Rimu. Teh časov pa ustanoviteljica Marta Tamasier ni več doživela. Udeležila se je pač 21 svetovnih evh. kongresov in je bila zraven še na kongresu v Montrealu v Kanadi, nakar je leta 1911 umrla v Toursu na Francoskem.

Po vojni se kongresi vrste vsaki dve leti drugje. Sloveč je bil svetovni evharistični kongres v Čikagu v Ameriki, leta 1928 v Sidneyju v Avstraliji in leta 1930 v Kartagini v Severni Afriki. Nato pa je sledil veličastni kongres v irskem Dublinu ter še veličastnejši v argentinskem glavnem mestu Buenos Aires.

Najbolj pretresljiv pa je bil brez dvoma kongres v Manili na Filipinih leta 1936, kjer se je najbolj izkazala globoka vernost tamkajšnjega ljudstva. Medtem ko so mnogokje dru-

god prevladovala posvetne parade, ki so sredi njih nastopali posvetni mogočnjaki, se je na Filipinih odlikovala globoka vernost ljudstva, tako da je evropski škof, ki je vse to videl, vzkliznil: »Take vere v Evropi nikjer nisem videl!«

Za tem kongresom prihaja sedaj budimpeštanski z vsem svojim sijajem, ki mu želimo vsega duhovnega uspeha, zlasti za mir med na-

rodi. Medtem ko se je prvega kongresa udeležilo le 9 držav s 365 udeleženci in v procesiji le 4000 ljudi, se pa sedanjega udeležuje 37 držav z nad pol milijona udeležencev. Ljudstvo iz raznih krajev sveta je te dni prihitelo v Budimpešto zgolj s tem namenom, da manifestira za večjo čast in slavo presvetega Rešnjega Telesa po vsem svetu, ki naj postane vez za složne krščanske narode.

Mož, ki je prvi iznašel železnico

S pokopališča v Montbrison ob reki Loiri na Francoskem so pred kratkim odvažali stare nagrobne kamne. Obenem so zravnavali tudi stare grobove, ki se nihče zanje ni več zmenil. Med tisto staro ruševino so našli tudi napol razbiti nagrobni spomenik, ki je na njem bilo zapisano:

»Tukaj počiva Pierre Michel Moisson-Desroches, rudarski inženir, ki je tudi leta 1812 prvi napravil osnutek za železnico.«

Če človek ve, da je železna kača šele precej let kasneje stekla po zemlji, se mu zdi, da je tak napise nesmiseln in nemogoč. Kdor pa je pregledal stare spise rudarske šole v St. Etienne, se bo lahko prepričal, da je bil ta inženir Moisson-Desroches zelo bistra in sposobna glava, ki je v družbi Angleža Trevithicka že leta 1808 poskušal napraviti parno vozilo, ki bi teklo po pritrtjenih tračnicah.

Take poskuse je ta inženir pozneje nadaljeval ter ni doživil mnogo umevanja od strani tistih, ki bi jih naj ta stvar najbolj brigala. Štiri leta kasneje, torej leta 1812, je ta inženir poslal cesarju

Napoleonu Velikemu posebno vlogo, v kateri predlaga cesarju, naj da na Francoskem zgraditi sedem velikih železniških prog, po katerih bi para vozila vagoni. Tako bi se velike razdalje v francoskem cesarstvu močno skrajšale. Toda leto 1812 je bilo kaj malo prikladno za take velike načrte, ker je bilo leto velikih evropskih vojsk, ki je bila vanje zapletena Francija. Eno leto nato pa je Napoleon že bil premagan. Zato so pametni načrti inženirja Moisson-Desrochesa legli k počitku v zaprašene arhive. Njegovo veliko zamisel je moral pozneje uveljaviti sin drugega naroda.

Može, ki so te načrte iz leta 1812 pregledovali, so se prepričali, da je bil inženir resda kar genialna glava. Kdor primerja te stare načrte s sedanjimi železniškimi progami s sedanjimi železniškimi zvezami Francije, se mora prepričati, da bi bil mož 30 ali 40 let kasneje lahko postal prometni minister Francije. Tako pa njegovo veliko misel spričuje samo še razpadli nagrobnik na pokopališču, kjer spi smrtno spanje inženir Moisson-Desroches.

IVANHOE

Štev. 138.

Na gradu v Yorku

Na gradu Yorku, kjer je stoloval knez Ivan, je bilo vse narobe. Ko je knez slišal, da se je kralj Rihard vrnil na Angleško, si je še zadnji hip hotel končno prilastiti angleški kraljeveski prestol. Za tak namen pa je nujno potreboval mož, kakršni so bili Front de Boeuf, Briand in de Bracy.

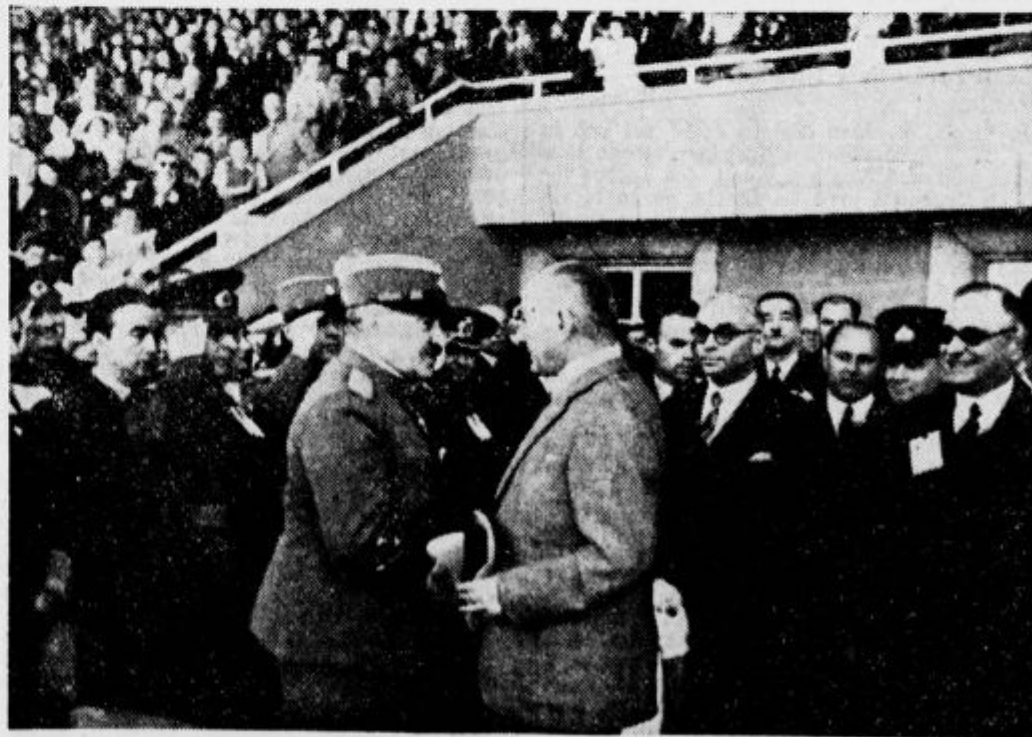
Ves razburjen je hodil po viteški dvorani in psoval: »Ti razbojniki, ti psi! Ko postanem kralj, jih dam vse pobesiti na stolpe njihovih gradov. Kje neki tiče, kod se le potepajo, da jih od nikoder ni?«

Kanceler Fitzurse Valdemar pa je odgovoril: »Da, gospod! Če res hočete postati kralj, se boste pač morali držati teh razbojnikov in psov!«

»Čemu me pa zapuščajo, ko bi se odločil na ura?«

»Brez skrbi bodite, gospod! Prav gotovo pridejo, ko bodo končali svojo norčijo! Le malo potrpite!«

Tisti hip je stopil v dvorano de Bracy, ves krvav in raztrgan, zama-

Jugoslovanski vojni minister general Marič se pozdravlja z državnim glavarjem Turčije Atatürk

Velika železarna v bližini Beograda

išče **perfektno stenotipistinja**

z znanjem srbo-hrvatskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Ponudbe z življenjepisom in sliko na **Propaganda a. d. preje Jug. Rudolf Mosse a. d.**, Beograd, pošt. predal 408 pod šifro »940«.

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ženitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. — Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pletna vrstica po 3 din. — Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Modistinja
se sprejme za stalno. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Stalna« št. 8306. b

Gaterist
za Piliška gater se sprejme na Rantovi žagi v Podbrezjah. (b)

Služkinja-gospodinja
Kranjica, pridna, poštena, srednjih let, se sprejme v župnišče za majhnim posestvom. Naslov v upr. »Slovenec« pod št. 8023.

Frizersko vajenka
takoje sprejme salon Merlak, Sv. Petra c. 76. (v)

Čevljarskega pomočnika
za šivano in zbitno delo sprejme Pogačar, Kamnik.

Plačilna natakara
z znanjem nemščine se sprejme. — Restavracija nabavljajne zadruge v Celju. (b)

Hišnega slugo
starejšega, veščega bolnikov, takoj sprejme Zavod sv. Terezije, Ponikve, Dobropolje. (b)

Službe iščejo

Gospodinja
išče službo za takoj. Gre tudi izven Ljubljane. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Poštena«. (a)

Perfektna sobarica
išče službo za sezijo ali stalno. Gre izven Ljubljane. Ponudbe upravi »Slovenec« pod »Zanesljiva«. a

Čitajte in širite
»Slovenec«

IZBIRA NI TEŽKA

kadar je treba določiti časopis v katerem naj oglašuje trgovec ali obrtnik. Vsakdo bo pri tem upošteval list, potem katerega bo prišel zagotovo v stik z najširšimi kupnomočnimi sloji prebivalstva. In to je naš dnevnik »SLOVENE«, ki ga bere — posebno ob nedeljah — z malo izjemami vsaka slovenska hiša. En poskus Vas o uspehu prepriča.

Prodamo

Za vsakogar
najboljši nakup obleke, perila itd. pri Presker, Sv. Petra cesta 14, Ljubljana. (1)

Prodajam gostilno
s kegliscem v strogem mestu Zagreba — zaradi bolezni. — Vprašati: Petrinjska ulica 29. (1)

Za potovanje
se priporoča vse vrste kovčegov, aktovk, nahrbtnikov itd. v veliki izbiri **Ivan Kravos** Maribor, Aleksandrova 13

»BRENNABOR«
dvokolesa so svetovnega slovesa! Modelov odličnih izbira bogata pri **KLEINDIENST & POSCH** Maribor, Aleksandrova 44

KOLESA

najnovejši letošnji modeli v največji izbiri napredaj **po neverjetno nizkih cenah**

Nova trgovina
Ljubljana - Tyrseva cesta 36 (nasproti Gospodarske zveze)

Svilene srajce moške
Din 36.—
damske bluze
Din 16.—
močne svilene nogavice . . . Din 10.—
in razno drugo modno blago prodaja po priznanih nizkih cenah

„ZORA“

Ljubljana, Miklošičeva c. 30
Trgovci imajo znaten popust. Obiščite nas in prepričajte se o naših nizkih cenah, da boste lahko povečali svoj zaslužek.

Stanovanja

Enosobno stanovanje
majhno, išče za junij ali maj mirna oseba v bližini Gradšica ali Križank. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Točna plačnica« št. 8443. (c)

Denar

Bančno kom. zavod - Maribor
Aleksandrova cesta št. 48
kupi takoj in plača najbolje

HRANILNE KNJIZICE
bank in hranilne

VREDNOSTNE PAPIRJE
3% obveznice, bone ter srečke, delnice itd.

VALUTE VSEH DRŽAV
PRODAJA SREČK

državne razr. loterije

Posestva

Kunaver Ludvik
gradbeno - strokovno nadzorovalec — Cesta 29, oktobra št. 6, telefon 27-33, ima napredaj večje število parcel, komplesov, posestev, gozdov, trgovskih in stanovanjskih hiš in vil. Pooblaščen graditelj in sodni cenilec za nasvete brezplačno na razpolago. (p)

Vnajem

ODDAJO:
Celo hišo ali stanovanje v Radomlju odda v najem Pogačar, Kamnik. (n)

SOBE

ODDAJO:
Opremljeno sobo oddam solidnemu gospodu. — Dvorakova ulica 3, III. nadst., levo. (s)

Auto-motor

Opel
6 cilindrska limuzina, skoraj nova, zelo ugodno napredaj zaradi nabave večjega voza. — Goltex Lado, trgovec, Ježica. (f)

Avto »Lancia«

4 cyl., štirisedezni, dobro ohranjen, ugodno napredaj. Na ogled v garaži Kopač, Frankopanska ulica št. 31, Ljubljana VII. (f)

Razno

Tudi Vaša obleka bo kakor nova
ako jo pustite kemično čistiti ali barvati v tovarni

JOS, REICH

Ljubljana
Poljanski nasip 4-5
Pralnica — Svetlokalnica

KUPUJTE PRI NAŠIH INSERENTIH!

COTY

ZADOVOLJIVA ŽENSKA TEŽNJA

Gospa, srečni boste, ako Vam bodo rekli, da boste po uporabi našega recepta dolgo časa obdržali Vašo epidermo svežo in ohranjeno.

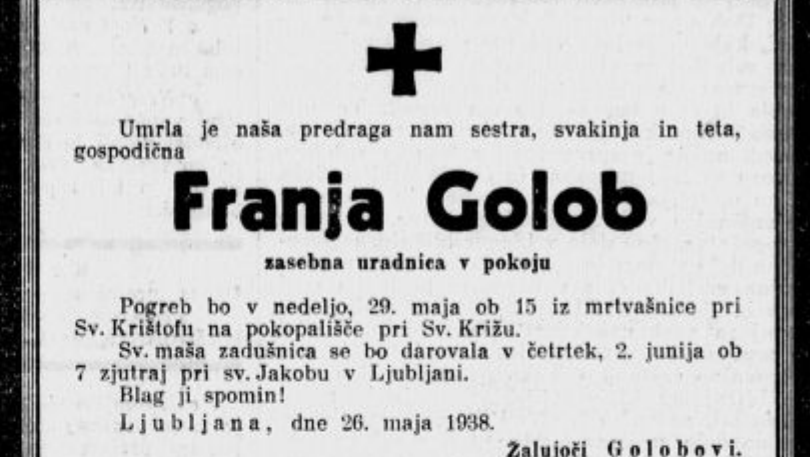
Verujem, da bi doprinesli vsako žrtev, da pridete do te skrivnosti, ki je toliko potrebna za Vašo prikupnost. Čudo je najdeno. Pojdite k Vašemu parfumerju ter vzemite škaltjo pudra COTY, ter izberite izmed 12 naravnih nians on, ki najbolj odgovarja Vaši polti. Vzemite povsem nalahko tanko plast tega pudra preko Vašega obraza, pa boste dobili tisto, kar ste želeli imeti: gladko, baržunasto, pomlajeno in nadišavljeno polt. Z uporabo pudra COTY dobite sigurnost, da si obdržite dražest ter daste svoji osebi fineso in si podaljšate mladostno svežost Vašega obraza.

Mala škaltja din 12.—
Srednja škaltja din 20.—
Velika škaltja din 36.—
(plus mestna trošarina)

Moške obleke

prevzete od bivše trgovine J. MAČEK
prodajamo po ugodnih cenah

še do konca tega meseca. Zglasite se v trgovini
P. Magdič, Aleksandrova c. 1

Franja Golob

zasebna uradnica v pokoju

Pogreb bo v nedeljo, 29. maja ob 15 iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču pri Sv. Križu. Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, 2. junija ob 7 zjutraj pri sv. Jakobu v Ljubljani. Blag ji spomin!

Ljubljana, dne 26. maja 1938.

Zalujoči Golobovi.

Hugo Wast:

Zlato večnega Juda

Treba je imeti lepe dohodke, da človek vzdržuje hišo s tremi dvorišči, dvajsetimi stanovanji in z vrtom.

Včasih, ko so bile rodbine še številne in so skupno živlele še različne rodbine, ki so potrebovale dve ali tri velike sprejemnice ter nekaj sob za prijatelje ali sorodnike, ki so prihajali s posestev, ne da bi kaj napovedali, ter ostajali v mestu mesece in mesece, tedaj so plemeniti in bogati ljudje potrebovali take hiše. Če je kdo ni imel, je to pomenilo, da je globoko padel.

Danes pa ljudje takih hiš nimajo s čim napolniti in s čim vzdrževati. Gospodarjem se zde, da so prevelike. Nazadnje jih zapuste malo po svoji volji, malo pa, ker jih k temu prisili upnik.

In lepega dne se nad širokimi dvokrilnimi vrati z levimi glavami in bronastim klavirnim prikaže papir z napisom: »Se odda.«

Plača ostane leta in leta zaprta. Ni ljudi, ki bi jih veselilo prebivati v prostorih, koder blodi duh starih odličnikov. Ni ljudi, ki bi hoteli motiti svečanost tistih pozlačenih dvoran, kjer so pod lesketajočimi se lestenci s svečami včasih plešali menuele in mazurke, nikdar pa še tanga ali fox-trota.

Tako propada vse to mestno okrožje. In nekega dne se široka vrata s svojimi brezbarvnimi levimi glavami in s trudnim tolkalom spet odpro. Stara slavna hiša se spremeni v stanovanjsko vojašnico in oddajati začne sobo za sobo. To je zadnje razdobje njenega propadanja. Nikdar več se ne bo povrnila v starem sijaju. Ko bo konec krize in bodo prišli boljši časi, jo bo njen lastnik prodal kakemu človeku, ki jo bo podrl do tal in bo na tistih tisočpetsto komolcih zemljišča, kjer je včasih komaj mogla na tesnem prebivati

ena sama rodbina, postavil zadušeno donebnik za petdeset modernih rodbin.

V eni izmed takih hiš, ki je bila že na koncu umiranja, je imel najeto stanovanje doktor Mendieta. In čeprav je bil učeni pravnik eden izmed dvajsetih najemnikov, ki jih je sem prignalo siromaštvo in je imel zase sobo na koncu tretjega dvorišča med sobo neke perice in nekega tapetnika, je vendar dovolj dovoljen, da na glavna vrata obesi svoj blesteti odvetniški izvesek.

Za sobo je plačeval dvajset pesosov na mesec. Oskrbnica tega stanovišča, donna Manuela Freytas, mu je opoldne dajala nekaj juhe, zvečer pa malo mesa, za kar ji je plačeval pesos na dan.

To se pravi, da je doktor Mendieta tisti dan s petdesetimi pesosi, ki mu jih je dal Fugito, plačal najemnino in hrano enega izmed tistih številnih mesecev, ki jih je imel še na dolgu.

In lahko je prošil donno Manuelo, da bi mu z bencinom očistila površnik, medtem pa je on pobiral drobtine iz svojih papirjev.

»Kaj ste zadeli v loteriji, doktor?«

»To je poslovna tajnost!« je odgovoril pravznanec, ki ga je žgalo poženje, da bi ji povedal o svoji dogodivščini, toda ni se želel pridružiti Leonu Coci v njegovi poslednji beznici.

Res, to je bila dogodivščina, ki bo spremenila njegovo življenje.

Danes stanuje v sobici čisto na koncu tega stanovanjskega samostana; prej kakor že mesec dni pa bo najel dve sobi tik pri vhodu in tam odprl svojo poslovalnico. Kajti od tega dne je ta siromak začel dobivati perje.

Misel na to, da je odposlanec za Zaharijo Blumen, se mu je zdela nekaj velikega.

Prvo srečanje z bankirjem ni bilo lahko.

Ubogi pravznanec je še tisti večer šel, da poišče bankirja. Čakal ga je dve uri v eni izmed številnih čakalnic v banki. Toda ni se mu posrečilo doseči, da bi ga Blumen sprejel. Naslednji dan pa se je domislil, da je na svojo vizitko napisal pod svoje neznan ime svinčeno ime svo-

jega varovanca, ki je bilo bolj glasovito od njegovega: Juan Fugito.

Zaradi previdnosti je vizitko vtaknil v ovitek in naročil, naj jo izroči bankirju.

»Doktor Agesilao Mendieta, odvetnik kriminalist, je nezadovoljno bral Blumen in že je hotel vizitko zagnati v koš, ko je opazil dostavke: »Po nalogu Juana Fugita.«

Bankir je osupnil in se začel z rokami, na hrbtu prekrizanimi, sprehajati po pisarni.

Tajnik ga je presenečeno gledal.

»Kaj delate tu? Pojdite.«

»Gospod, tisti človek z vizitko.«

»Ah! Naj pride!«

In vstopil je Mendieta v pisarno velikega finančnika. Peljal ga je do tja prestrašeni tajnik. Doktor je korakal skoraj tipaje, da ne bi spodrsnil na zglajenem parketu.

V pisarni je bilo poltemno. Razsvetljena je bila samo mapa na pisalniku. Zato doktor ni videl bankirja, ki ga je čakal stoji blizu vhoda, kakor zato, da bi ga prej odpravil.

Pravznanec je šel skoraj do srede sobe in se ustavil.

Zdela se mu je, da sanja. Stal je v pisarni najbogatejšega človeka v argentinski republiki, da bi se na samem, iz oči v oči z njim pogovarjal o poklenih vprašanjih.

Kakšna vročina! Veličasten kamin je neprestano požiral velika hrastova polena, da je v stanovanju neprestano vzdrževal tistih dvajset stopinj Celzija, ki jih je zahtevala bledična kri Blumenov, ki so zmrzovali že od Lahanovih časov sem.

Mendieta se je začel pihljati s klobukom. Ni se domislil, da bi slekel površnik. Še bolj kakor pokleno tajnost, je varoval tajnost svojih zguljenih hlač.

»S čim naj vam postrežem?«

Pradenj je stopil človek, ki ni bil višji od njega, nežne postave kakor ženska, sinjih oči, ki so tako izstopale izmed trepalnic, da se je zdela,

da so prilepljene na steklo naočnikov. Imel je tenek in dolg nos, nos dobrega trgovca, ki ima polno skrb in ki ni na videz nič nevaren kljub nagrančenemu čelu.

Mendieta je zagledal prav tega človeka na oljnati sliki nad kaminom. Kar sam po sebi ga je začel gledati.

Človeček s slike je stal tu. Ker je bil samo korak od njega, je videl, da je ta moral biti model za sliko in torej ni mogel biti nihče drugi kakor gospodar.

Pozdravil ga je nad vse spoštljivo in imenoval pri tem njegovo ime.

Zaharija je ponovil svoje neokusno vprašanje: »S čim naj vam postrežem?« In z obrazom človeka, ki je dobil udarec, je pristavil: »Ne poznam Juana Fugita.«

»Ne poznate Juana Fugita?« je vzkliknil mazač presenečeno. »Dal vam bom nekaj podatkov, če mi dovolite.«

»Nimam časa, da bi ga izgubljal.«

»Povedal vam bom, senor don Zaharija Blumen. Glede na zapletenost vaših velikopoteznih poslov, se mi ne zdi čudno, da ste pozabili na Juana Fugita.«

»Ne poznam ga,« je trdil še naprej bankir in z roko kazal odvetniku, naj se obrne in odide.

Mendieta pa mu je odgovoril, ne da bi se dal preplasti:

»Juan Fugito je odlična osebnost. Morda se ga boste spomnili, če vam povem, da je on tisti, ki je pri nečem nečednem razgovorjanju ubil neblagopokojnega Leona Coci.«

Ko je Blumen zaslišal to ime, se je vidno spremenil:

»Tudi to ne vem, kdo je.«

Vse do tega trenutka si doktor Mendieta ni mislil niti od daleč, kaj skupnega naj bi bilo med glasovitim finančnikom in med tisto odlično osebnostjo, ki je sedela v ječi in dala njemu petdeset pesosov. Toda zapoznel žarek luči mu je preblislil možgane, ko je videl, kako je Blumen razburjen.